

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelujärjestelmän toimivuus ja palveluiden vaikuttavuus

Asiantuntijakuuleminen sosiaalijohtaja Arja Heikkinen

OULU

Lausunnon koonnut Arja Haikkinen Hyvinvointipalvelut

Sivistys- ja kulttuuripalveluista Marjut Nurmivuori, Arto Willman, Tuula Takalo

Väestöennusteet

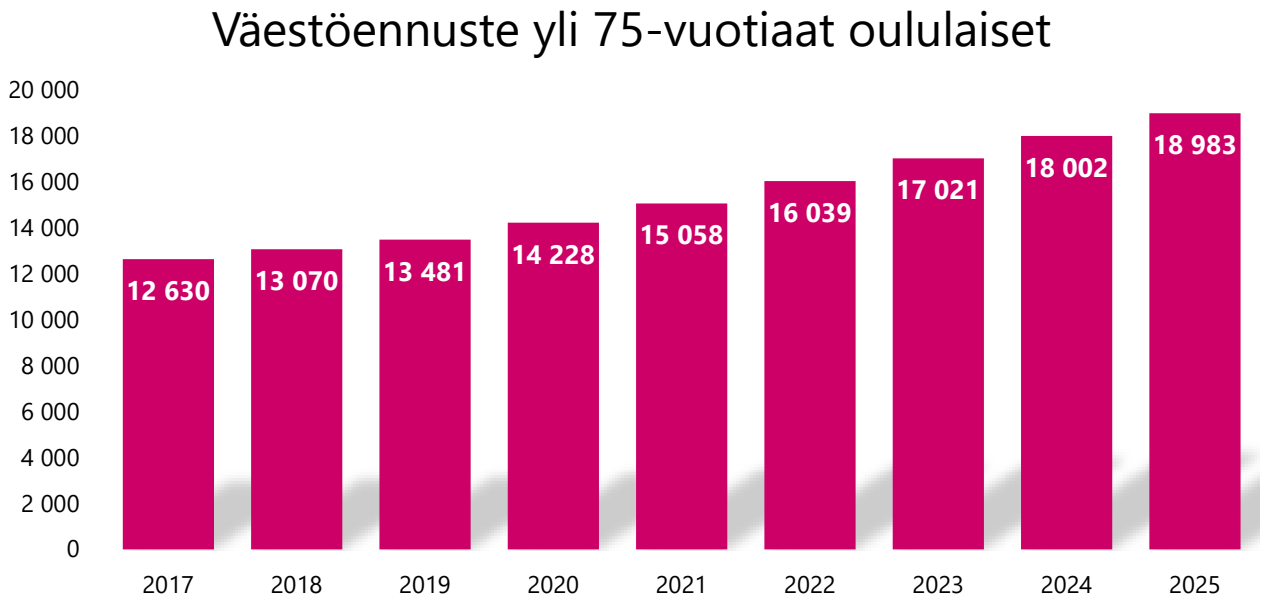

Väestöennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa vuosina 2021–2025 n. 950 henkilöllä vuosittain.

75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa Oulussa seuraavalla 10-vuotiskaudella noin 65 prosenttia (noin 9 200 henkilöllä).

Vuonna 2021 yli 75 vuotiaiden määrä kasvoi 830:lla, 5,8 %. (v. 2020 747, 5,5 %)

Väestöennusteen mukaan 0-17 vuotiaiden määrä pienenee vuosina 2021-2025 n. 295 henkilöllä/ vuosi.

Vuonna 2021 0-17 vuotiaiden määrä väheni 195:lla, -0,4 % (v. 2020 -303, 0,7 %)

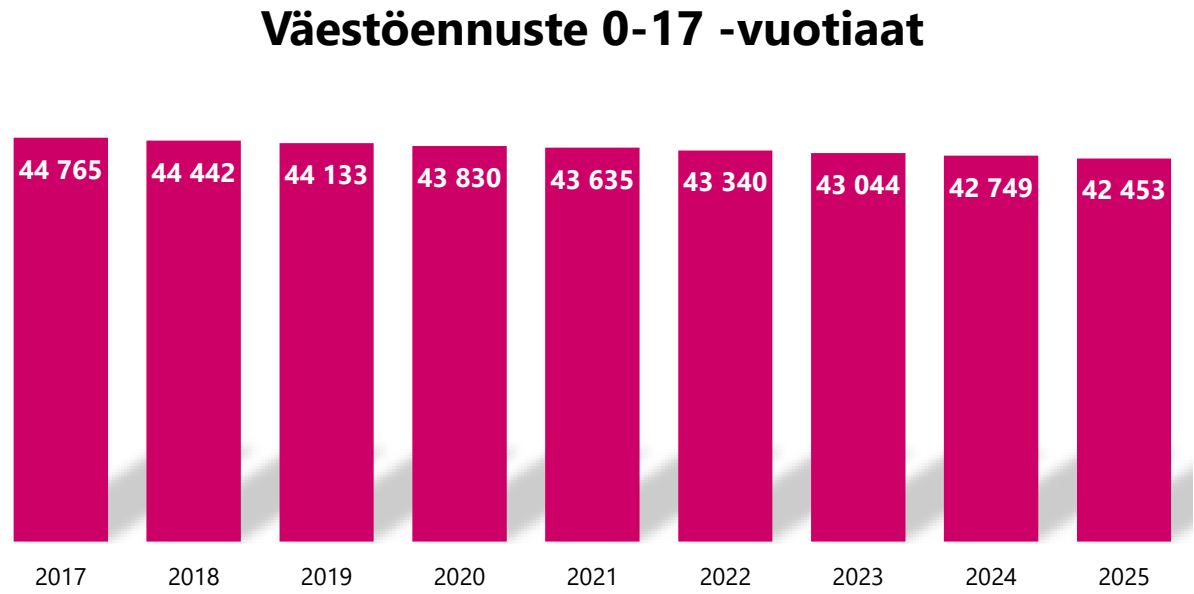

Lasten pienituloisuusaste suurissa kaupungeissa ja koko maassa, % (Sotkanet)

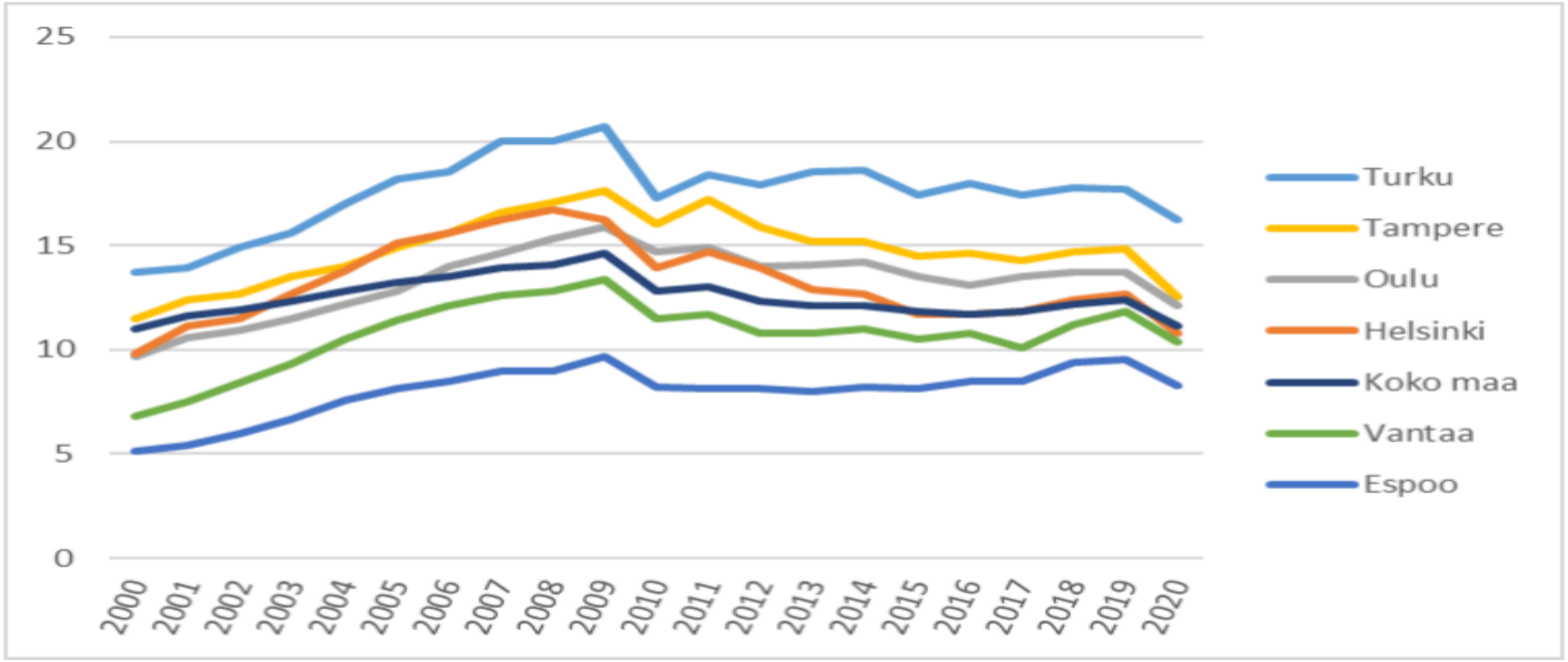

Lapsibudjetointi ja lasten- ja nuorten raskaimpien palveluiden seuranta Oulussa

Sivistys- ja kulttuuripalvelut

Hyvinvointipalvelut

OULU

Vuodelle 2020 asetettu toiminnalliset tavoitteet ja tavoitteet prosentti-muutoksille (€/ 0-17 v.)

HYVE & SIKU		Kokonaismenot, €	€/ alle 18 v.	%-osuus (€/ alle 18 v.)
2016	vihreä	351 090 845	7 788	72,7
	keltainen	71 373 265	1 583	14,8
	punainen	60 191 355	1 335	12,5
	Yhteensä	**482 655 465**	**10 706**	**100**
2017	vihreä	353 189 526	7 890	71,6
	keltainen	78 027 109	1 743	15,8
	punainen	61 845 933	1 382	12,5
	Yhteensä	**493 062 568**	**11 014**	**100**
2018	vihreä	364 788 892	8 213	71,6
	keltainen	83 810 007	1 887	16,4
	punainen	61 183 594	1 377	12,0
	Yhteensä	**509 782 493**	**11 477**	**100**
2019	vihreä	366 907 716	8 311	69,0
	keltainen	99 605 633	2 256	18,7
	punainen	65 580 588	1 486	12,3
	Yhteensä	**532 093 937**	**12 053**	**100**
2020	vihreä	374 128 295	8 531	68,0
	keltainen	102 961 902	2 348	18,7
	punainen	73 266 081	1 671	13,3
	Yhteensä	**550 356 279**	**12 549**	**100**

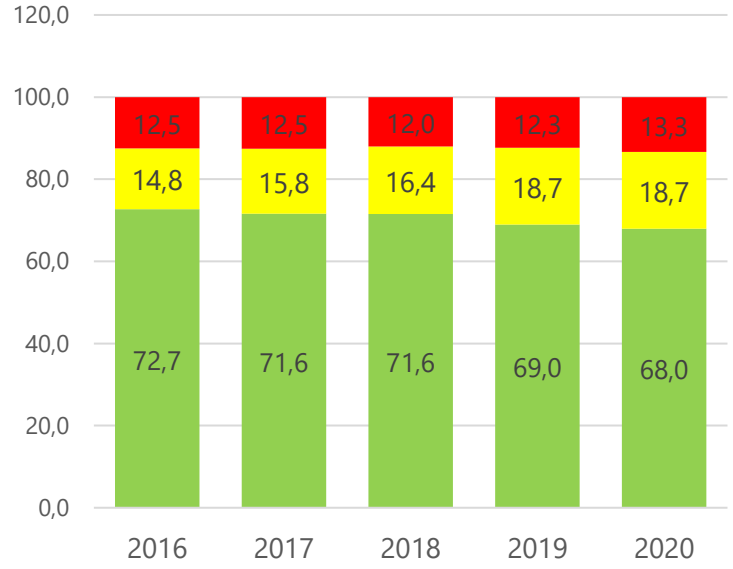

Alle 18-vuotiaat €/lapsi	
2016	45 082
2017	44 765
2018	44 417
2019	44 146
2020	43 855

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelut

Lastensuojeluilmoitukset

Ilmoituksen syy	2020							2021						
	- 2 v.	3 - 6 v.	7 - 12 v.	13 - 15 v.	16 - 17 v.	18 - 25 v.	Yht.	- 2 v.	3 - 6 v.	7 - 12 v.	13 - 15 v.	16 - 17 v.	18 - 25 v.	Yht.
Lapsen huolenpidossa puutteita ja muut kehitystä vaarantavat olosuhteet	320	398	634	266	126	0	1744	240	342	619	279	146	0	1626
Pahoinpitely ja epäily	25	93	107	31	29	0	285	17	82	106	43	24	0	272
Seksuaalinen hyväksikäyttö ja epäily	0	2	7	17	27	14	67	0	7	20	31	32	1	91
Muut syyt	45	84	146	92	34	0	401	43	50	88	69	39	0	289
Vanhemman päihteiden käyttö	217	284	511	226	81	0	1319	214	258	445	157	98	2	1174
Vanhemman mielenterveysongelmat	111	156	186	80	49	0	582	158	246	213	92	49	2	760
Vakava vuorovaikutusongelma	28	47	100	53	31	0	259	39	42	86	52	32	0	251
Perheen erittäin huono taloudellinen tilanne	9	16	24	5	4	0	58	12	24	40	12	5	0	93
Vanhemman rikollinen toiminta	16	15	19	10	7	0	67	10	5	17	8	4	0	44
Huolto- ja tapaamisriita	51	88	137	34	10	0	320	29	88	180	39	23	0	359
Perhe- ja lähisuhdeväkivalta	94	112	179	78	38	0	501	102	114	188	95	43	2	544
Lapsen päihteidenkäyttö	5	0	25	336	253	0	619	3	1	33	313	305	4	659
Lapsen mielenterveysongelmat ja lapsen väkivaltainen käyttäytyminen	5	44	379	412	178	0	1018	8	47	605	578	261	4	1503
Rikoksilla oireilu	0	6	142	233	91	0	472	1	5	169	228	128	1	532
Vakava koulunkäynnin laiminlyönti	0	0	94	263	53	0	410	0	0	106	334	87	0	527
Kotoa karkaaminen	0	6	22	179	128	0	335	2	2	29	215	208	6	462
Yhteensä	**926**	**1351**	**2712**	**2315**	**1139**	**14**	**8458**	**878**	**1313**	**2944**	**2545**	**1484**	**22**	**9186**

Lastensuojeluilmoitukset

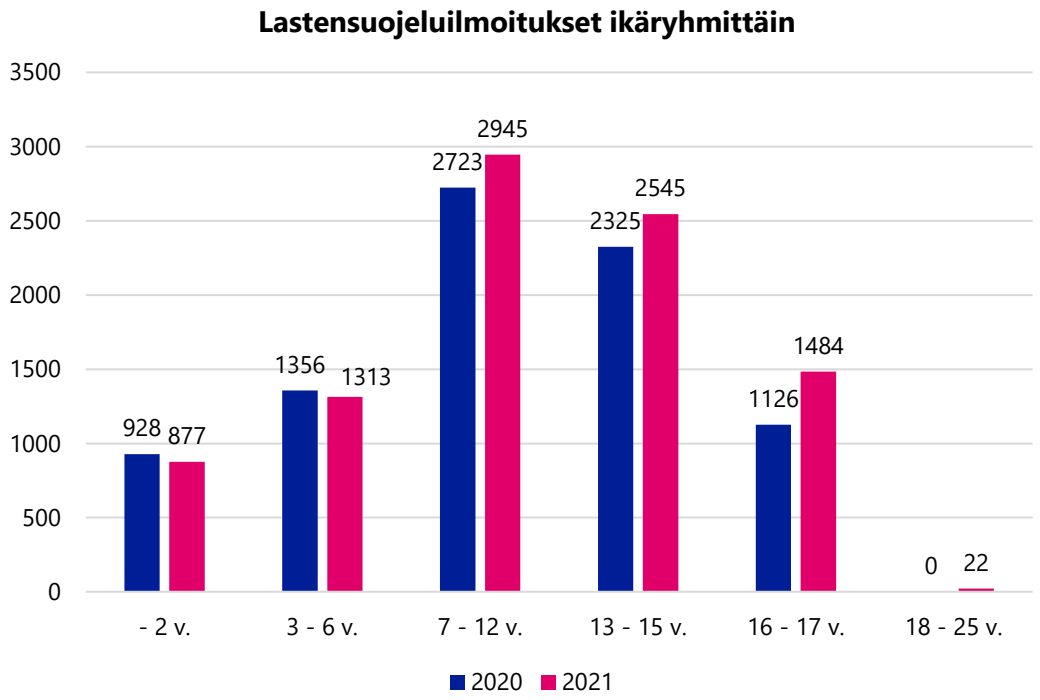

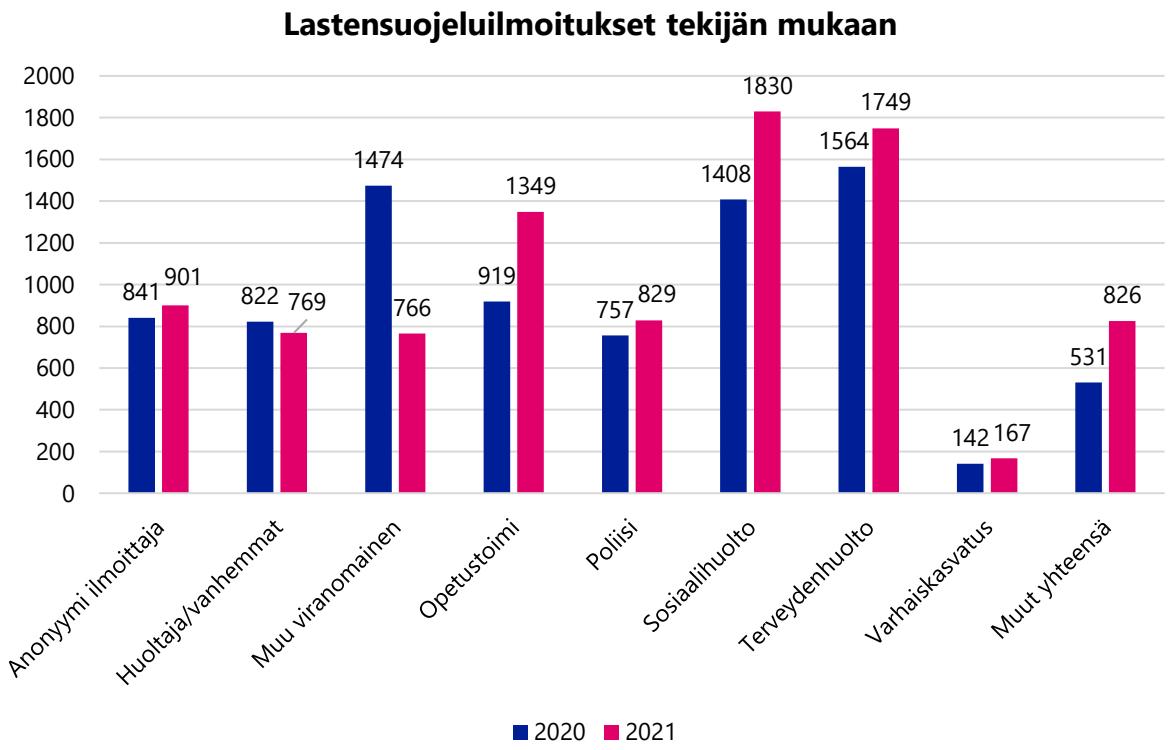

Ilmoitusten lukumäärä:
2021: 9 186
2020: 8 458

Ilmoitettujen lasten lukumäärä:
2021: 4 349
2020: 4 151

Lastensuojelun palvelukokonaisuus

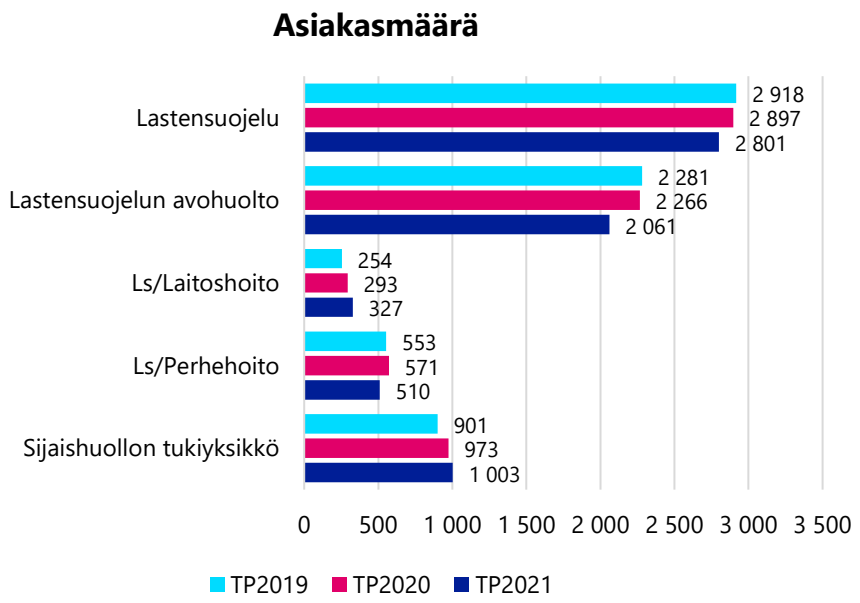

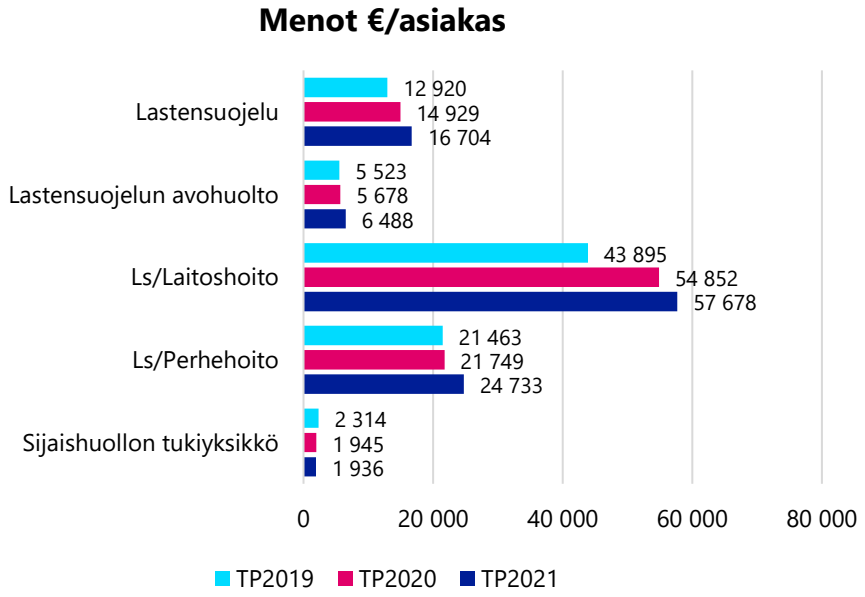

	TP2019		TP2020		TP2021		Muutos, %	
	Asiakasmäärä	€/asiakas	Asiakasmäärä	€/asiakas	Asiakasmäärä	€/asiakas	Asiakasmäärä	€/asiakas
Lastensuojelu	**2 918**	**12 920**	**2 897**	**14 929**	**2 801**	**16 704**	**-3,31 %**	**11,89 %**
Lastensuojelun avohuolto	2 281	5 523	2 266	5 678	2 061	6 488	-9,05 %	14,25 %
Ls/Laitoshoito	254	43 895	293	54 852	327	57 678	11,60 %	5,15 %
Ls/Perhehoito	553	21 463	571	21 749	510	24 733	-10,68 %	13,72 %
Sijaishuollon tukiyksikkö*	901	2 314	973	1 945	1 003	1 936	3,08 %	-0,45 %

**Sijaishuollon ja jälkihuollon asiakkuudet, henkilöstömenot ja avustukset.*

Kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia oli 19 enemmän kuin edellisenä vuonna.

Tavoite ei toteutunut. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus oli 1,69 % 0-17 vuotiaasta väestöstä (0-17v: 43 635/2021; 43 855/2020).

Tavoite alle 1,3 % (TP2019 1,49 % ja v. 2020 1,49 %)

Ammatillisissa perhekodeissa kasvu oli 5 612 vrk,

Laitoshoidon kasvu oli 6493 vrk

Perhehoidon osuus väheni 6 785 vrk

Kasvu on kohdentunut raskaimpiin palveluihin, lasten hoidollinen tarve on muuttunut mm. psyykkisen oireilun ja päihteiden käytön vuoksi.

Lasten ja nuorten raskaimmat palvelut 0-17v. 2019-2021

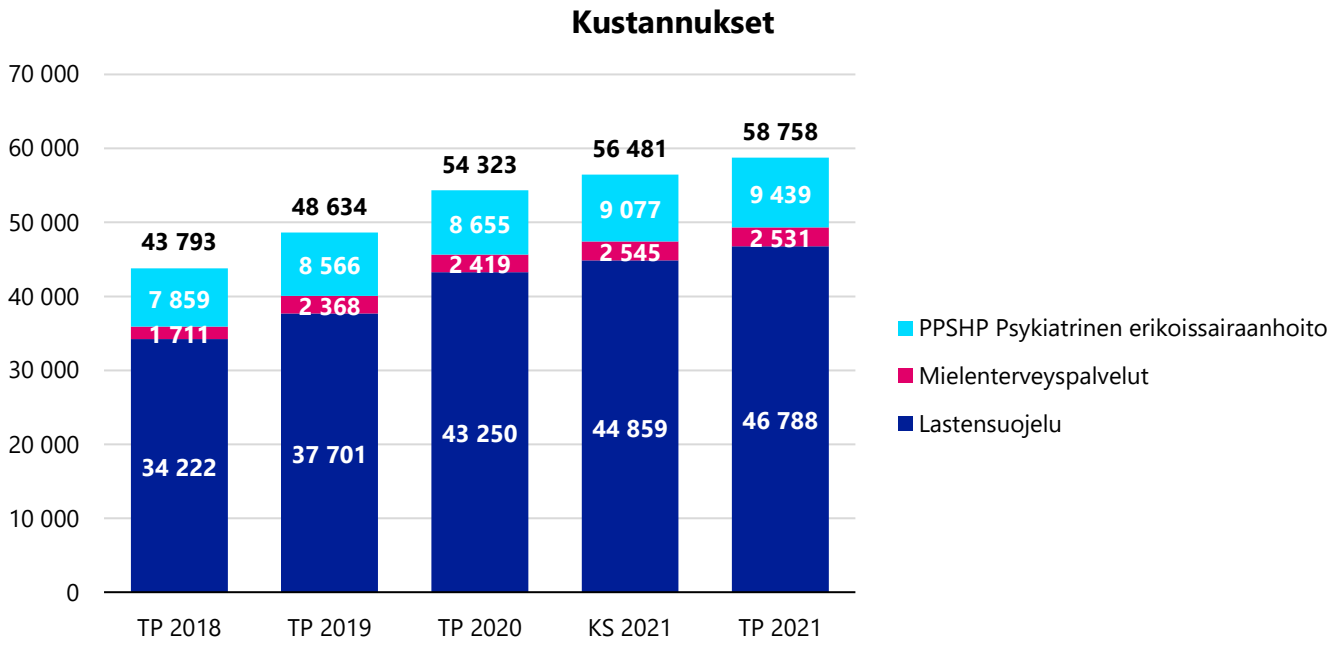

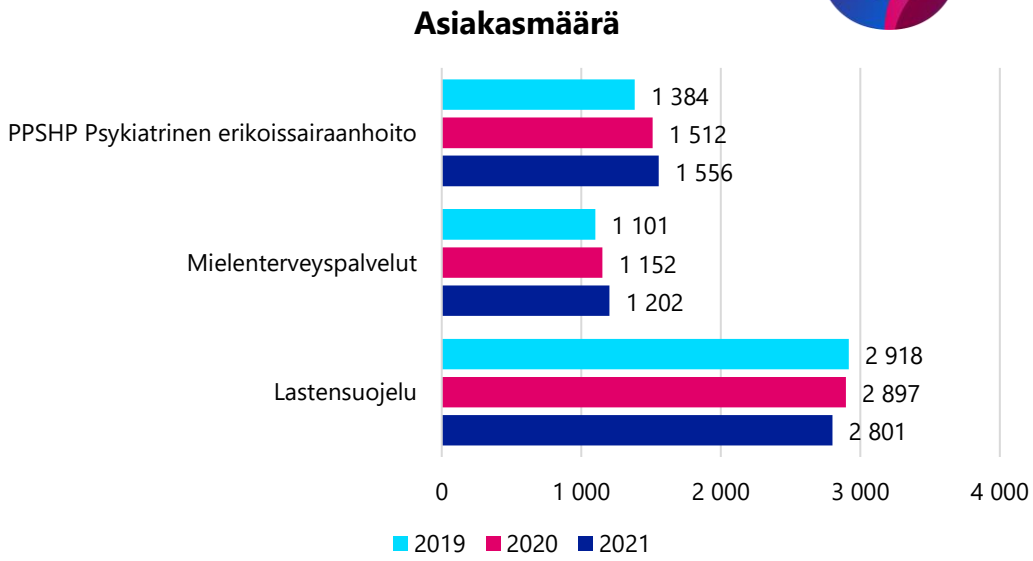

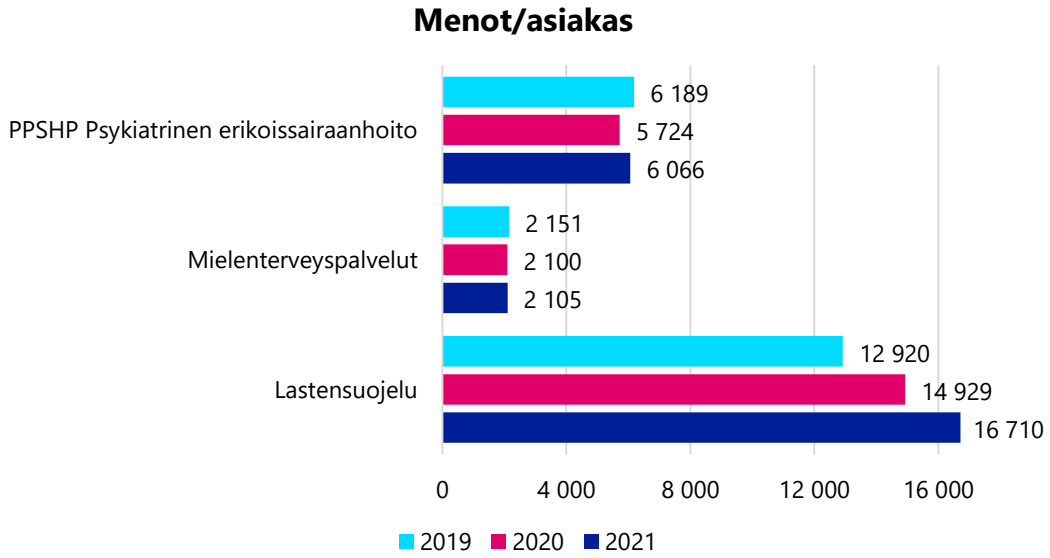

Sosiaalipalveluiden osuus ketjun kuluista 79,6 % (Lastensuojelu).

Terveyspalveluiden osuus ketjun kuluista 20,4 % (Psyk. ESH ja MT-palvelut).

Lastensuojelun asiakkuuden hinta on kasvanut n. 1 781 €, 11,9 %.

Siirtyminen uuteen YPH-Efficaan, asiakasrekisteriin siirtynyt vain aktiiviset asiakkuudet. Vanhassa järjestelmässä ollut kansioita auki asiakkaille, jotka eivät enää ole ollut asiakkuudessa lastensuojelussa.

Lasten ja nuorten raskaimmat palvelut 0-17v. 2019-2021

Lasten ja nuorten raskaimpien palveluiden kustannusten kasvuskenaariot

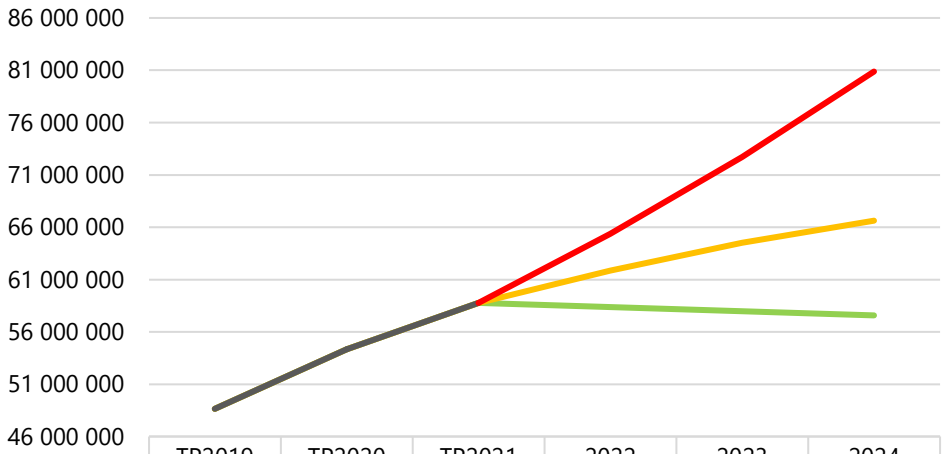

	TP2019	TP2020	TP2021	2022	2023	2024
0-kasvu €/0-17v. +0 %	48 634 429	54 323 032	58 757 768	58 360 528	57 961 942	57 564 703
Tavoitetaso €/0-17v. 2022 +6 %, 2023 5%, 2024 4%	48 634 429	54 323 032	58 757 768	61 862 160	64 511 642	66 632 295
TP2019 kasvu €/0-17v. +12 %	48 634 429	54 323 032	58 757 768	65 363 792	72 707 461	80 874 263

0-17 v. raskaimmat palvelut	**TP 2019**	**TP 2020**	**KS 2021**	**TP 2021**	**KS 2022**
Menot, 1 000€	48 635	54 323	56 481	58 758	61 115
Menot, muutos, 1 000 €	4 842	5 688	2 158	4 435	3 052
Menot, muutos %	**11,1 %**	**11,7 %**	**4,0 %**	**8,2 %**	**5,3 %**
0-17 v. väestö	44 133	43 855	43 545	43 635	43 220
0-17 v. väestö, muutos	-309	-278	-310	-220	-305
0-17 v. väestö, muutos %	**-0,7 %**	**-0,6 %**	**-0,7 %**	**-0,5 %**	**-0,7 %**
€/0-17 v.	1 102	1 239	1 297	1 347	1 414
€/0-17 v. muutos	117	137	58	108	80
€/0-17 v. muutos %	**11,9 %**	**12,4 %**	**4,7 %**	**8,7 %**	**6,0 %**

TAVOITE: Asukaskohtainen menojen kasvu enintään 6 % vuonna 2021.

Tavoitteen mukainen ketjun kokonaiskustannusten kasvu on n. 3,0 M€ vuoden 2021 tilinpäätösennusteeseen.

Vuoden 2021 toteutunut asukaskohtainen kasvu 8,7 %. Menokasvu on hidastunut 2021, mutta tavoitteesta ollaan jäljessä.

Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä on edelleen kasvanut.

Heikoimmin työllistyvät ohjautuvat palveluihin, joiden yhteys työelämään on kaukaisin Oulun aineistosta

- Työttömälle on tarjolla monenlaisia palveluita työllistymisen tueksi.
- Palvelujärjestelmä on kuitenkin hajanainen ja monimutkainen, ja se voi vaikuttaa palveluihin ohjautumiseen.
- Eri palveluista työttömät käyttivät yleisimmin terveyspalveluita.
- Palvelut kohdentuivat eri tavoin iän, koulutuksen, sairastavuuden ja työhistorian mukaan.
- Työllistyminen oli todennäköisintä työvoimakoulutukseen osallistuneilla ja harvinaisinta sosiaalipalveluiden asiakkailla.

OULU

Hanna Rinne & Jenni Blomgren (2021) Työttömien palveluiden käyttö ja niiden yhteys työllistymiseen. Työpoliittinen aikakauskirja 4/2021, s. 34–45

- Tutkimus on osa Oulu-tutkimushanketta.
- Vuoden 2016 aikana työttömäksi jääneet oululaiset, jotka eivät olleet olleet työttömiä edellisen kuuden kuukauden aikana ja joiden työttömyys kesti vähintään kuusi kuukautta.
- Palveluiden käyttöä ensimmäisen kuuden kuukauden aikana työttömäksi jäämisestä.
- Työvoimakoulutus ja työ- ja koulutuskokeilu olivat TE-palveluita.
- Kuntoutus käsitti Kelan ammatillisen ja harkinnanvaraisen kuntoutuksen ja kuntoutuspsykoterapian sekä työeläkekuntoutuksen.
- Terveyspalvelut käsittivät lääkäri- ja hoitajakäynnit kaikilla kolmella sektorilla. Muut palvelut olivat julkisia sote-palveluita.
- Myöhempi työmarkkina-asemaa yhden ja kahden vuoden kuluttua työttömäksi jäämisestä.
- Yksilön taustatekijät, sairastavuus ja työttömyyttä edeltävä työmarkkinatilanne.

Kela ja Oulu yhteistyö

- Tarkastusraportissa yhtenä syrjäytymistä kuvastavana mittarina oli toimeentulotukea saavat 18-24 vuotiaat nuoret.
- Kelassa ja Oulussa olemme käyttäneet mittarina **tulottomana** toimeentulotukea saavien nuorten määrää, sillä tässä **tilastoituu ne nuoret, jotka ovat pelkän viimesijaisen turvan varassa eli eivät esim. ole opiskelemassa saaden opintotukea, työttömänä työnhakijana saaden työmarkkinatukea.**
- **Nuori voi saada toimeentulotukea pidemmänkin ajan, mikäli hänen ensisijainen sosiaaliturvaetuus** (esim. opintotuki ja laina) **ei kata esim. asumismenoja tai terveydenhuollon menoja.**
- **Pitkäaikaisesti tulottomana toimeentulotukea saavissa on usein nuoria, jotka ovat heille suunniteltujen palvelujen ulottumattomissa.**
- Yli vuoden ajan tulottomana toimeentulotukea saavia nuoria **oli Oulussa viime vuonna 152.** Luku on kuusikkokunnista pienin, mutta on pysynyt lukumäärällisesti saman suuruisena noin kahden vuoden ajan.
- **Toimeentulotuen käsittelyssä Kelalla on edelleen tiivis yhteistyö Oulun kaupungin nuorten sosiaalipalvelujen kanssa.** Toimintamallissa on pystytty poistamaan ongelmia, joita tarkastusraportissa on nostettu esille. **Oulussa ei asiakasta ohjata lähetteellä uuden palvelukontaktit äärelle palvelutarpeen arviointiin, vaan palvelutarvearvio tehdään moniammatillisesti ja kokonaisvaltaisesti.** Tarkastusraportissa suositellaan myös **vastuuhenkilön määräämistä jokaiselle nuorelle, jolla on asiakassuunnitelma. Myös tämä toimii Oulun mallissa hyvin. Vastuuhenkilöllä on tiedossa nimetyt asiantuntijat muista organisaatiosta (Kela, te-toimisto).**
- **Tutkimusraportissa nostetaan esille segmentoinnin merkitystä palvelujen vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta lisäävänä keinona. Tähän Kelan tietoaineistosta saadaan kattavaa tietoa, sillä useat syrjäytymisen riskitekijät** (huostaanotto, teiniäitiys, alle 16-v lapsen vammaistuki mielenterveys dg) **löytyvät tietokannoista.** Näiden tietojen hyödyntäminen palvelujen suunnitellussa olisi selvityksen arvoista. Esimerkiksi voisi listata nämä noin 100 oululaista nuorta, jotka ovat olleet pelkän viimesijaisen tuen varassa yli vuoden. Selvittää vielä tarkemmin heidän palvelutarpeensa keskitetysti. Nämä listausten perusteella tehdyt palvelutarvearviot ovat tuottaneet tulosta kuntakokeilussa. Kun otetaan tietty segmentti tarkempaan tarkasteluun, toiminta yleensä tehostuu. **Oulun työmarkkinatuen sakkolistalla oli esim. henkilöitä, joille haettiin työkyvyttömyyseläke työmarkkinatuen sijaan.** Teimme listauksen, jossa yhdistettiin työmarkkinatukea pitkään saavat asiakkaat ja sairauspäivärahalla aikaisemmin pitkään olleet asiakkaat.

Tietoperustainen johtaminen

- Pohjautuu näkemykseen tiedosta organisaation tärkeimpänä resurssina asiakaslähtöisen sote-integraation toteutumiselle.
- Tarkoitetaan faktoihin ja tosiasioihin perustuvaa johtamista ja toimintaa sekä tieteellisen ja analysoidun tiedon yhdistämistä johtamiseen ja päätöksentekoon
- Yhteisen tiedon ongelmat liittyvät tietotoiminnan, tietojärjestelmien ja digitalisaation hyödyntämisen sekä lainsäädännön esteisiin.
- Tietoperustaisuuden hidasteina nähdään tiedon luomisen, ajantasaisuuden ja luotettavuuden puutteet.
- Terveyttä koskevat tietokannat ja rekisterit sisältävät runsaasti käyttömahdollisuuksia, mutta niitä hyödynnetään puutteellisesti esim. paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden tunnistamisessa, luokittelussa ja johtamisessa.
- Sosiaalipalvelujen rekisterit ovat kehittyneet hitaasti.
- Tiedon pirstaloituminen, tiedon liikkuminen ja jakaminen sekä professioiden välinen vuoropuhelu luovat erityisiä haasteita asiakaslähtöiselle sote-integraatiolle.
- Yhteensopivat tietojärjestelmät ja sähköiset palvelut edesauttaisivat asiakaslähtöisen sote-integraation toteuttamista.
- Moniammatillisen yhteistyön käytänteet, yhteiset tavoitteet ja johtaminen näyttäytyvät haasteellisina ja niitä pidetään vaikeana toteuttaa.

OULU

Käytettävissä oleva yhteinen tieto korostuu asiakaslähtöisen sote-integraation rakentamisessa ja on kriittinen kysymys monialaisia palveluja tarvitsevien asiakkaiden haltuunottoon.

Työkykyisten/työttömien palveluintegraatio tietoperustainen johtamisen näkökulmasta – onko mahdollista -miten -milloin?

- Jatkossa tietoja pitäisi yhdistää peruskunnan palveluista, työllisyyspalveluista, valtion TE-toimista, Kelasta ja hyvinvointialueen sote-palveluista.
- Lisäksi kunnan nuorisotoimessa on nuorten työpajatoimintaa kuntouttavana toimintana, vaikka kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille työllisyyspalveluista.
- Yhtäaikaiset muutokset, lakimuutosten eritahtisuus (Työllisyysprosessi valtiolta kuntaan, kuntouttava työtoiminta Hyvinvointialueille, peruskunnan maksuosuudet Kelalle pitkäaikaistyöttömistä)ja kokonaisuutena epäselvä asiakasprosessi ei mahdollista tässä tiedolla johtamista.

OULU

Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat suurissa kaupungeissa ja koko maassa, % vastaavan ikäisistä (Sotkanet) Oulun kaupungissa

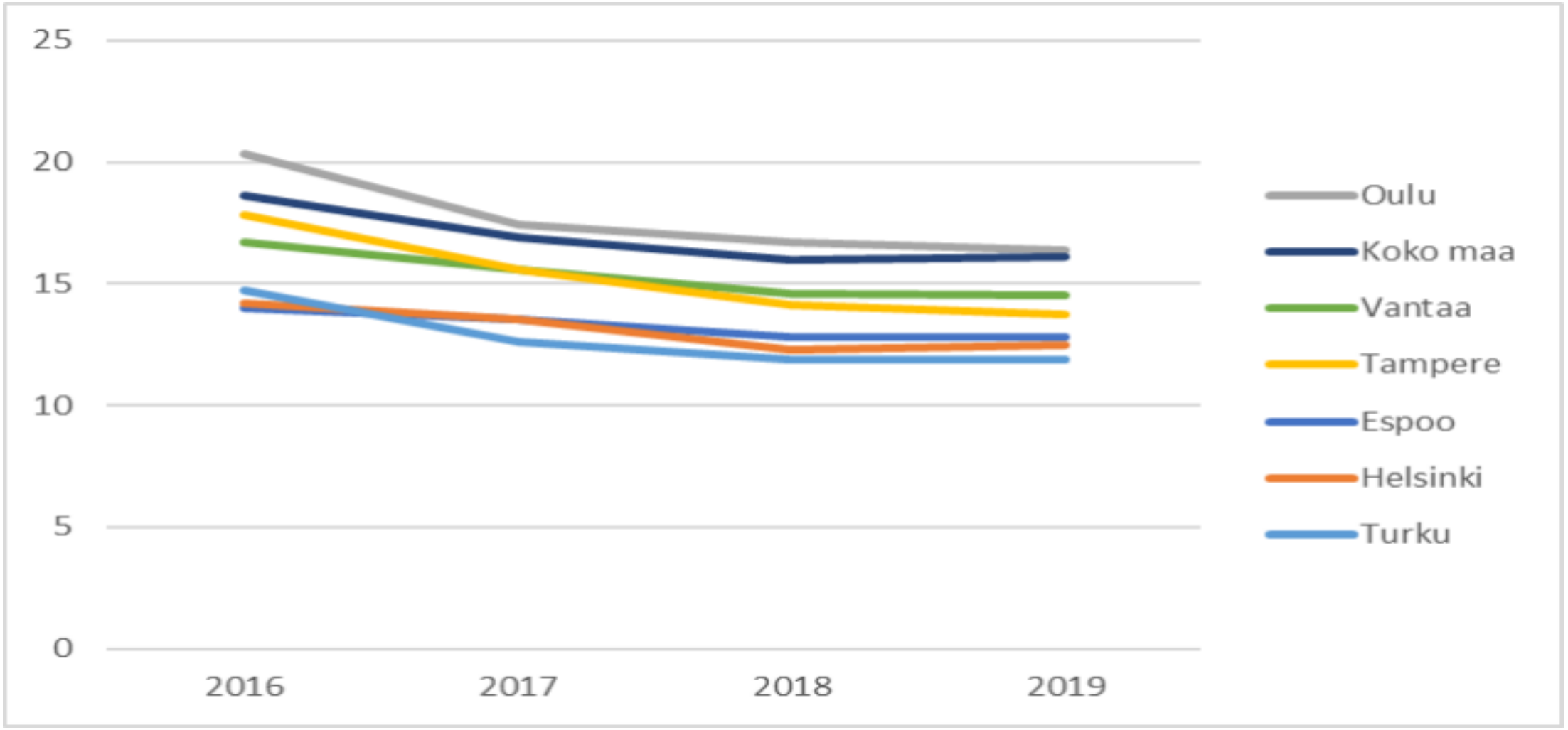

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat Oulun kaupungissa 16–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (Sotkanet)

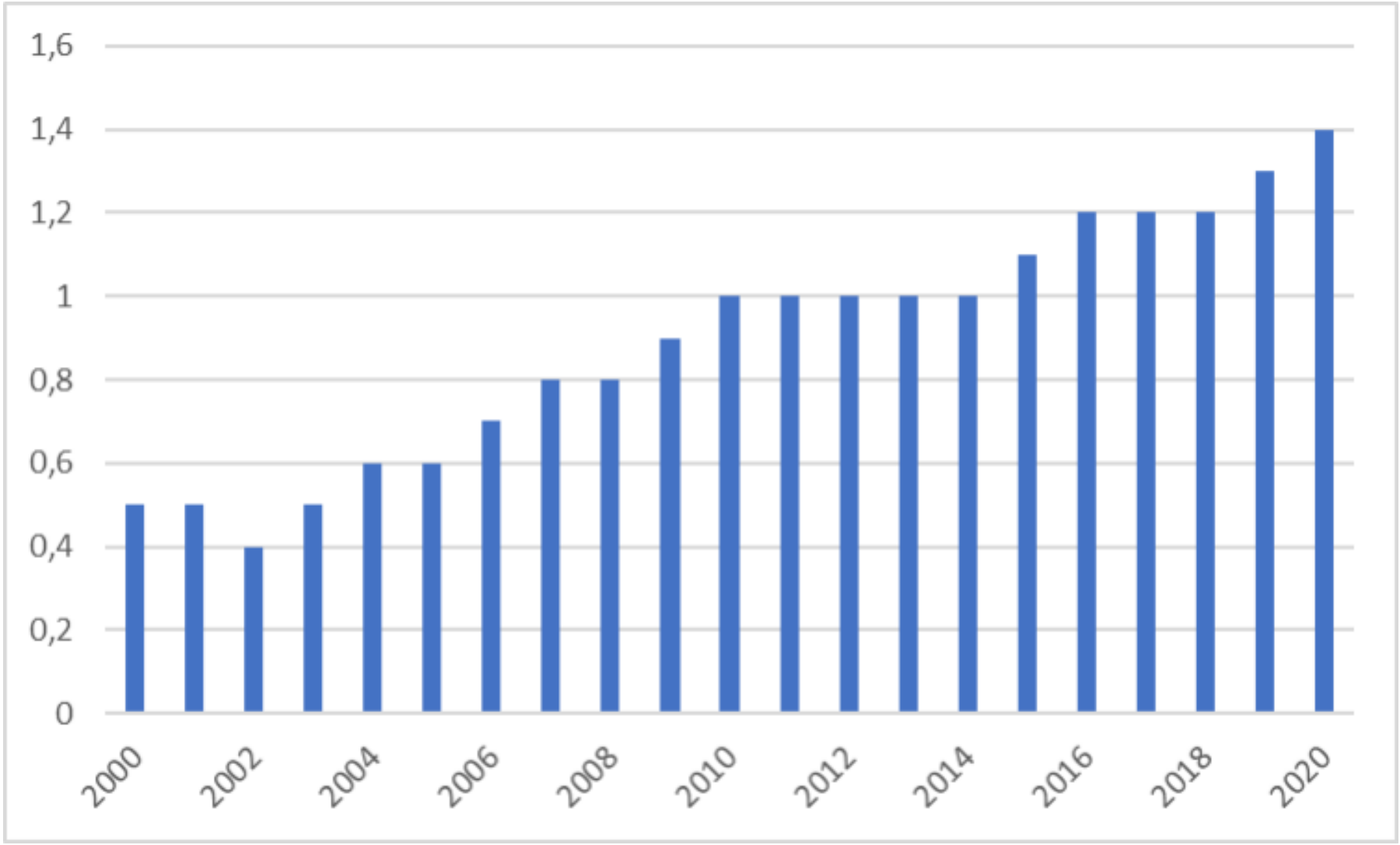

Nuorisotyöttömät, % 18–24-vuotiaasta työvoimasta (Sotkanet) Oulun kaupungissa

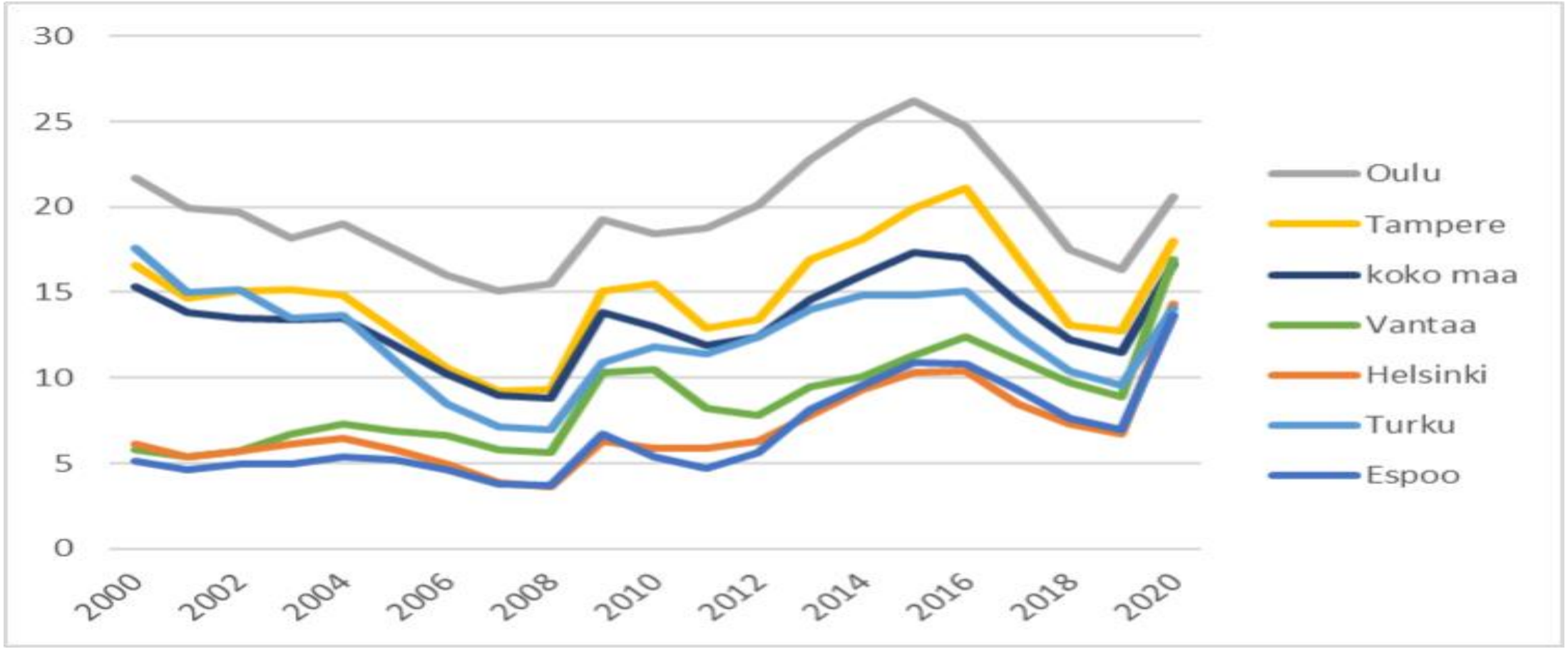

Palvelujärjestelmän pirstaleisuuden haasteisiin vastaaminen

Oulun kaupungin lasten ja nuorten poikkitoiminnalliset työryhmät ja toimintamallit

Esimerkkeinä

- Oulun kaupungin yhteisövaikuttavuusmalli
- Hyvinvointineuvola – Hyvinvointipäiväkoti – Hyvinvointikoulu
- Kouluterveyskyselyn monialainen arviointiprosessi
- Harrastamisen aarrearkku – Harrastamisen Suomen malli

OULU

Miksi yhteisövaikuttavuutta ja sen tutkimusta tarvitaan?

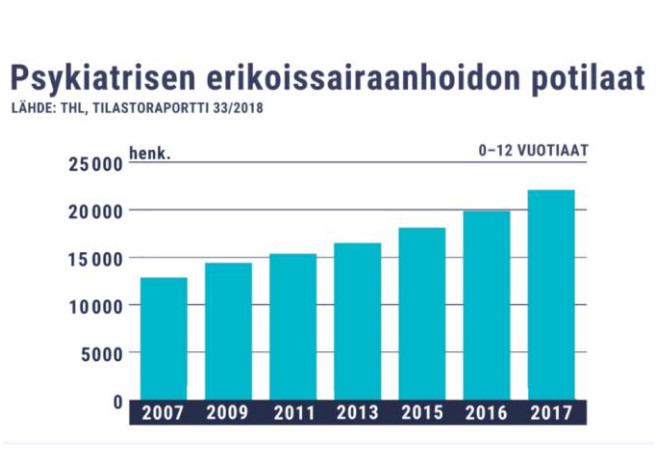

yle 14.12.2017

Miten jo 8-vuotiaalla voi olla mielenterveysongelmia? – Lastenpsykiatrian lähetteiden määrä jatkuvassa kasvussa

Tays

Julkaistu 10.2.2020

Nuorten mielenterveyden häiriöiden kasvu on hätähuuto yhteiskunnan muutoksesta

Kuntalehti UUTISET TYÖPAIKAT MIELIPIDE MEDIATIEDOT TILAA DIGILEHTI

Sote

29.7.2019

”Nuoret ovat unohtuneet lähipalveluissa” – Nuorisopsykiatrian erikoissairaanhoito kuormittuu perustason palveluvajeen takia

Nuorten mielenterveysongelmat kasvaneet räjähdysmäisesti –Hoitoon pääsy liian hankalaa

30.7.2019 12:00

PSYKIATRIA PÄIHTEET JA RIIPPUVUUDET TERVEYDENHUOLTO TERVEYSPOLITIIKKA

Suomessa elää yhä enemmän lapsia, jotka on saatava pian turvaan kotoaan – kiireellinen sijoitus kertoo lapsen olevan välittömässä vaarassa

Lastensuojeluun erikoistunut työelämäprofessori sanoo järjestelmän monin osin pettäneen.

Lastensuojeluilmoitukset 20.9.2019

AAMULEHTI

Uutiset 20.8.2018

Nuorten määrä psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa lisääntyi rajusti – Ylilääkäri: "Tilanne on hälyttävä ja akuutti"

yle 21.4.2021

Korona-aika näkyy lastensuojelun kasvuna – vanhempien ja lasten vaikeudet pahentuneet, samalla tarjottavat palvelut heikentyneet

Nuorten terveyden ja hyvinvoinnin poikkitoiminnallinen johtaminen ja ohjaus

STRATEGINEN JOHTAMINEN JA OHJAUS

SIKU-HYVE lautakuntien yhteiset lautakuntaseminaarit	• seuraa, arvio ja ohjaa monialaista lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointityötä
Kaupungin yhteinen hyvinvoinnin koordinaatioryhmä	• vastaa hyvinvoinnin kokonaiskoordinaatiosta sekä hankesalkun hallinnasta
SIKU-HYVE johtoryhmä	• vastaa monialaisen hyvinvoinnin johtamisesta sekä monialaisen yhteistyön toiminnan linjauksista
Lasten ja nuorten poikkitoiminnallinen ohjausryhmä	• seuraa, arvio ja valmistelee lapsiperheiden monialaista hyvinvointityötä

ALUEELLINEN OPERATIIVINEN JOHTAMINEN JA OHJAUS

SIKU-HYVE alueiden yhteinen monialainen ohjausryhmä	• koordinoi, ohjaa ja kehittää alueen palveluita määritellyn strategian mukaisestilinnasta
Alueiden monialaiset johtotiimit	• arvioi alueen hyvinvointitietoa ja seuraa käyttösuunnitelman toteutumista • tarkastelee tila- ja henkilöstöresurssin käytön periaatteita ja tarkoituksenmukaisuutta • vahvistaa monialaista yhteistyötä ja toimivuutta omalla alueella

OULU Tunnuslukuseuranta oppimisen, ohjannan ja arvioimisen välineenä

Yhteinen tavoite

Jatkuva arviointi

Toisiaan vahvistavat toimet

Jatkuva vuorovaikutus

Taustatukiorganisaatio

Johtaminen

VUOSISEURANTA

KUUKAUSI	*Yhden kontaktipuhelimen käyttöluvut*
KVARTAALI	*Lapset puheeksi-menetelmän käyttö*
	Oppilashuollon monialaiset asiantuntijaryhmät
PUOLI-VUOSIT-TAIN	*SHL-asiakkuudet*
	LP-menetelmäkoulutettu hlöstö
LÄHI-VUODET	*Lastensuojelun asiakkuudet*
	Erikoissairaanhoidon asiakkuudet
	Päihde- ja mielenterveyspalveluiden asiakkuudet

Onko toiminnan suunta oikea?

Mitä opimme tulevaa ajatellen?

Oulun kaupungin yhteisövaikuttavuusmalli monialaisessa lapsi- ja perhekeskeisessä verkostotyössä

Yhteisövaikuttavuudessa luodaan varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden sekä 3. sektorin yhteistyönä nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tueksi konkreettinen hallintorajat ylittävä verkostotyön toimintamalli. Tavoitteena on systeeminen muutos palveluiden järjestämiseksi lapsen ja perheen ympärillä.

- Palvelut kootaan lasten ja perheiden ympärille varhain reagoivaksi ja tukea toteuttavaksi kokonaisuudeksi. Tuki toteutetaan **usean tahon yhteistyönä** heti alusta alkaen.
- Toimijaverkosto kytketään yhteen niin, että eri toimijat työskentelevät saman tavoitteen suuntaisesti ja yhteisesti. Toimintamallissa huomioidaan yhtäaikaisesti verkoston eri toimijoiden konkreettinen, **perustehtävän mukainen työ sekä yhteistoiminnan edellytykset**.
- Arjen vuorovaikutus ja toiminta ovat keskeisintä. Koko yhteisö ottaa yhteiseksi ohjenuoraksi saman idean ottaen sen huomioon kaikessa toiminnassaan – ajatuksena **yhteinen päämäärä ja sitä palvelevat käytännöt**. Lapsi tai nuori ei jää ´yksinautetuksi´ palveluissa eikä arjen tärkeä aikuinen – vanhempi, varhaiskasvattaja tai opettaja - jää yksin lapsen tai nuoren kanssa.

Yhteisövaikuttavuus

Yhteinen toimintatapa kompleksisten, pitkään jatkuneiden sosiaalisten ongelmien ratkaisemiseksi

Kania & Kramer 2011

Monimutkaisiin ongelmiin liittyy useita eri toimijoita. Yhteisövaikuttavuus syntyy eri toimijoiden yhteiseen tavoitteeseen sitoutuneesta työstä.

Ristikari ym. 2021

OULU

OULU Yhteisövaikuttavuus kehitysympäristöjen ja palvelujen monialaisena yhteistyönä

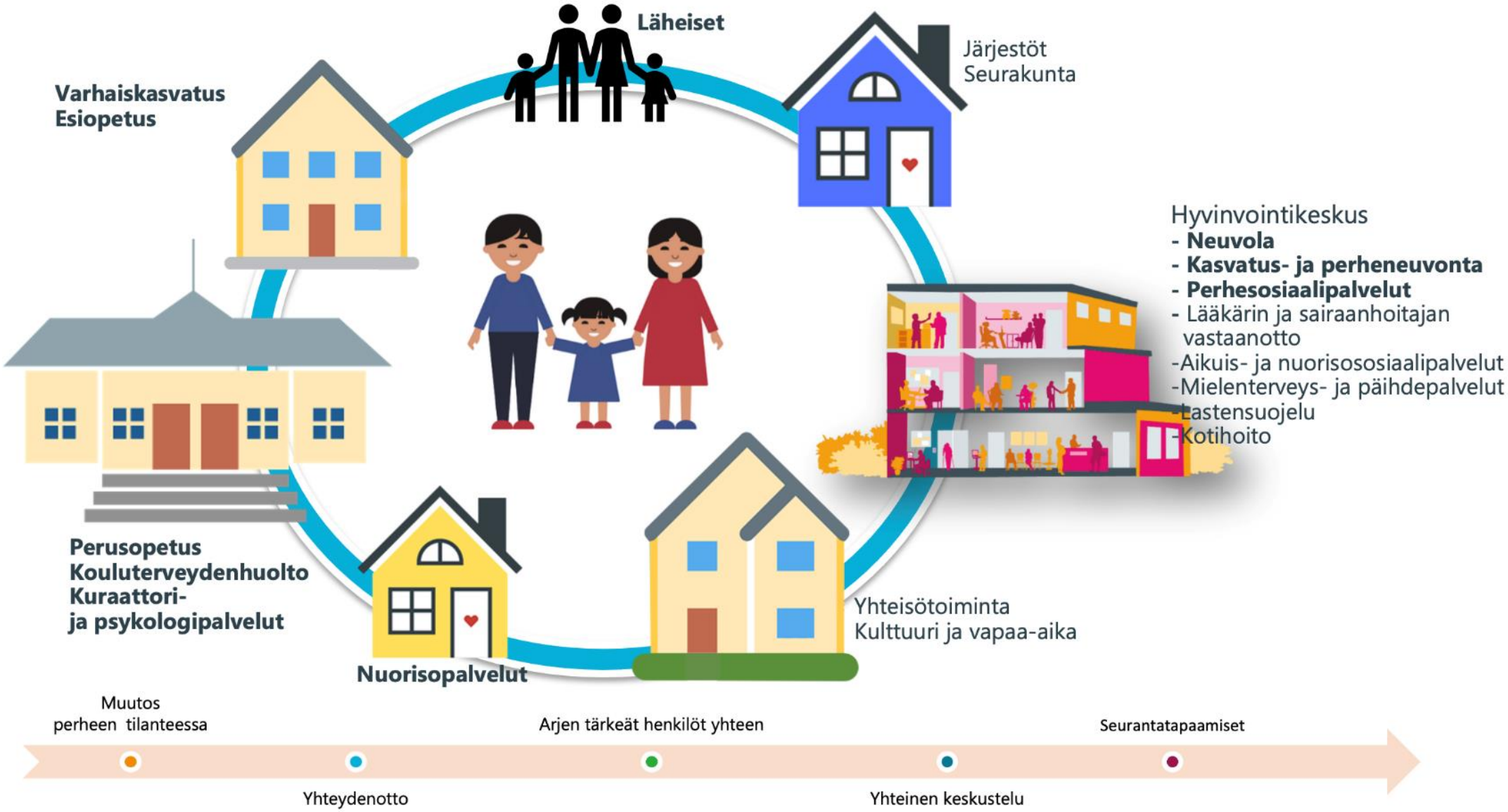

OULU

Monialaisen johtotiimin toiminta alueen tilannehuoneena

- **Johtotiimi**

- johtaa ja ohjaa toimintamallin johdonmukaista toteuttamista eri kehitysympäristöissä ja palveluissa
- kouluttaa ja vahvistaa henkilöstöosaamista
  - yhteiset seminaarit, työpajat ja koulutustilaisuudet
- kokoaa palautetta eri toimijoilta
  - tarkistaa suuntaa ja korjaa toimintaa, valmistelee ja linjaa palautteen pohjalta
- ylläpitää jatkuvaa vuorovaikutusta eri toimijoiden kesken
  - pitää yllä aktiivista, yhteiskehittämiseen kannustavaa vuoropuhelua
  - vahvistaa ymmärrystä, lujittaa sitouttamista
- on aktiivisesti itse mukana ja henkilöstön tukena – ja oppii itse

- *Mitä lupaan tehdä ennen seuraavaa johtotiimin tapaamista?*

Oulun kaupungin yhteisövaikuttavuusmalli varhaiskasvatuksen, koulujen ja sosiaali- ja terveydenhuollon lapsi- ja perhekeskeisenä verkostotyönä

YHTEISÖVAIKUTTAVUUSMALLIN VIISI YHTÄAIKAISTA TOIMINTAEDELLYTYSTÄ

Yhteinen tavoite – yhteinen toimintamalli

- Lasten ja perheiden toimiva arki monialaisella yhteistyöllä
- Lähtökohtana arjen tuki ja palvelut arkeen

Yhden puhelun periaate

- Verkoston valmistelu yhteisesti
- Verkosto koolle yhdellä puhelinsoitolla kahden viikon sisään
- Verkoston seurantatapaamis et sovitusti

Systemaattinen palautteenkeruu-prosessi

- Säännöllinen palautteen keruu tavoitellun suunnan näyttäjänä
- Palautteen ja sovittujen tunnuslukujen seuranta oppimisen, käytännön ohjauksen ja arvioinnin välineenä

Jatkuva vuoropuhelu

- Henkilöstön koulu-tukset, seminaarit ja perehdytys
- Esimiesten ja henki-löstön säännölliset tapaamiset
- Yhteinen keskustelu ja toiminta jatkuvan oppimisen periaatteella

Taustatuki-organisaatio

- ITLA:n rooli konsulttina ja tukena
- Alueellinen oppimisverkosto vertaissparraus-ryhmänä
- Oulun yliopiston tutkimusryhmä

JOHTAMINEN KAIKILLA TASOILLA

LAPSET PUHEEKSI – MENETELMÄ kaikissa kehitysympäristöissä ja palveluiss

Oulun kaupungin

Hyvinvointineuvola
Hyvinvointipäiväkoti
Hyvinvointikoulu

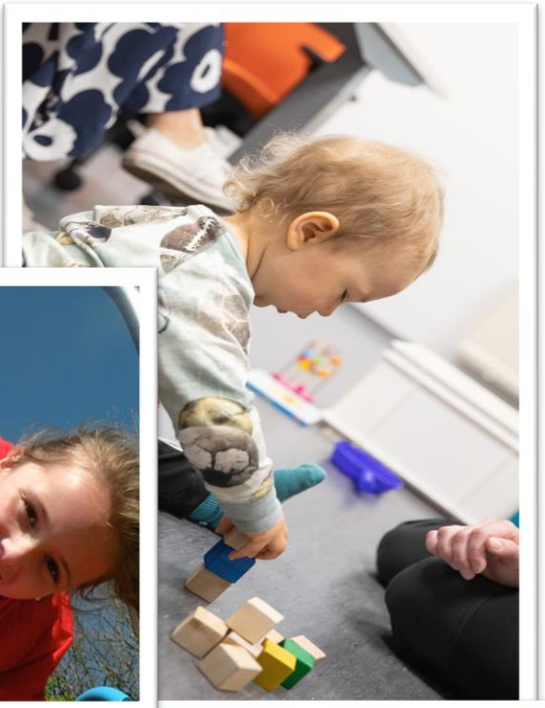

Yhteisinä laatuleimoina

- Monialainen lapsi- ja perhekeskeinen verkostotyö yhteisövaikuttavuusmallin mukaisesti – arjen tuki kehitysympäristöihin kotiin, vakaan ja kouluun
- Näyttöön perustuvien menetelmien johdonmukainen käyttö – LP-menetelmä systemaattisessa käytössä kaikissa kehitysympäristöissä ja palveluissa
- Lapsen, nuoren ja perheen omien voimavarojen ja osallisuuden vahvistaminen – pärjäävyys- ja voimavaralähtöinen lähestymistapa kaikessa työssä
- Monialaista hyvinvointityötä johdetaan Siku-Hyve johtoryhmän sekä koordinoidaan lasten ja nuorten poikkitoiminnallisen ohjausryhmän toimesta

OULU

Kouluterveyskyselyn monialainen arviointiprosessi - strategiset ja operationaaliset tavoitteet

Mihin tarvitaan muutosta? Mihin toimenpiteitä kohdistetaan?

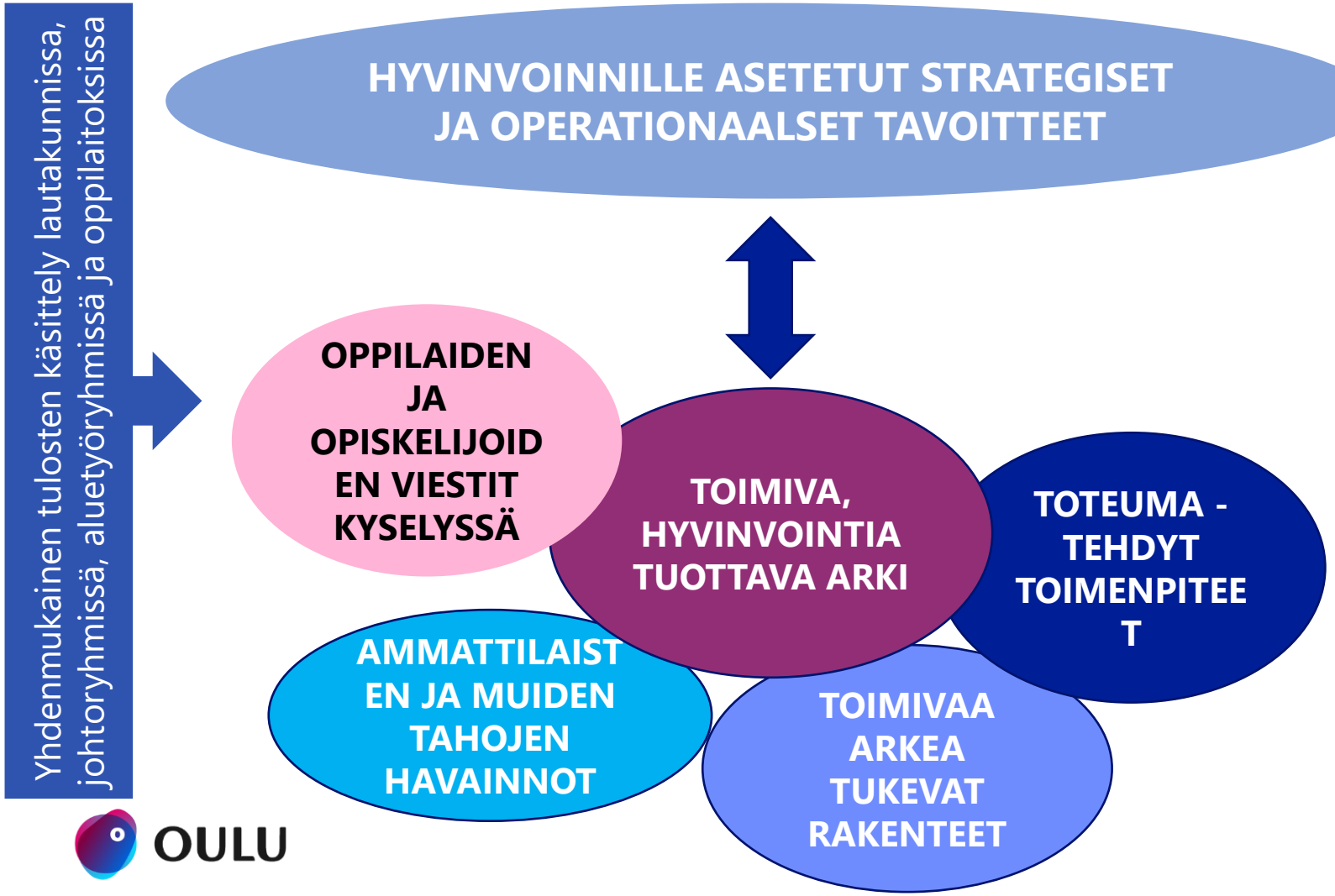

OULU

TOIMINTAA OHJAAVAT KYSYMYKSET KAIKILLE

- ***Mitä säilytetään:*** *mitä sellaista teemme, jota on syytä jatkaa?*
- ***Mitä parannetaan:*** *mitä meidän pitäisi muuttaa tai kehittää omassa toiminnassamme?*
- ***Mitä aloitetaan:*** *mitä meidän pitäisi tulosten mukaan tehdä?*
- ***Mitä vähennetään:*** *mistä meidän pitäisi vähitellen luopua?*
- ***Mitä lopetetaan:*** *mitä meidän ei pitäisi tulosten mukaan enää tehdä?*

Harrastamisen Suomen malli- Harrastamisen aarrearkku OULU

- Jokaiselle lapselle ja nuorelle luodaan mahdollisuus mielekkääseen ja maksuttomaan harrastukseen helposti.
- Pyrkimyksenä on, että jokainen lapsi ja nuori, jolla ei ole harrastusta ja sellaista toivoisi, löytäisi harrastuksen. Tärkeänä ryhmänä ovat vähän harrastavat lapset ja nuoret, erityisryhmät sekä erityistä tukea tarvitsevat oppilaat.
- Kohderyhmänä on perusopetuksen vuosiluokkien 1.–9. sekä lisäopetuksen oppilaat.
- Mallissa yhdistyvät lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista (kyselyt jokaiselle koululle), olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen sekä koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö.
- Harrastustoiveiden perusteella kouluille on laadittu harrastuslukujärjestykset.
- Harrastusryhmien perustamisessa on huomioitu koulujen koko sekä koulun tiloissa tai välittömässä läheisyydessä jo järjestettävä kerhotoiminta.
- Harrastamisen Aarrearkku toimii kaikissa perusopetuksen kouluissa. Tällä hetkellä jokaisessa koulussa järjestetään mallin kautta 2-6 kerhoa.
- Kevään 2022 aikana aukaistaan Harrastamisen Aarrearkku – sivusto, jota kautta harrastekerhot ovat näkyvissä ja niihin voi ilmoittautua.

OULU

HARRASTAMISEN AARREARKKU
OULU

Harrastamisen Suomen malli on Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamuoto. Tavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Taustadioja

OULU

Oulun kaupungin yhteisövaikuttavuusmalli

Yhden puhelun periaate -
LUURIIN SOITON ABC

OULU

Oulun kaupungin yhteisövaikuttavuusmalli

Muutos lapsen elämäntilanteessa ja siihen reagoiminen

- Kun lapset tai nuoren elämäntilanteessa on tapahtunut muutos, joka vaikuttaa lapsen arkeen, on perheen tilannetta tärkeä kartoittaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa yhdessä perheen ja tarvittavien asiantuntijoiden kanssa, jottei huolenaiheet kasva isommiksi.
- Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa yhteistyö neuvolan kanssa ja koulussa kouluterveydenhuollon ja kuraattori- ja psykologipalveluiden tukitoimet ovat tavanomaisempia lähituen muotoja ja usein riittäviä.
- Mikäli näiden toimijoiden tarjoama tuki ei riitä, vaan perheen tueksi tarvitaan sosiaali- tai terveydenhuollon palveluita, soitetaan Luuriin neuvonpidon järjestämiseksi.
- Luuri on yhteinen nimitys yhden puhelun periaatteesta osana kaupungin yhteisövaikuttavuusmallia.

Yhden puhelun periaate - Luuriin soiton ABC

1. Ennen luuriin soittoa:

- Huoltajille on **tarjottu** Lp-keskustelu tai tilanne ja tuen tarve on muutoin selvitetty.
- Keskustelussa selvitetään mm. **lapsen ja perheet tilannetta**, mahdolliset tukitoimet ja asiakkuudet sekä **perheen näkemys tuen tarpeesta**.
- **Huoltajilta on kysytty suostumus** luuriin soittamiseen ja neuvonpidon järjestämiseen.
- **Huoltajille on kerrottu**, mitä neuvonpito tarkoittaa ja mietitty yhdessä ketä siihen olisi hyvä osallistua.

2. Soitto Luuriin:

- Puhelimeen vastaava perhesosiaalityön työntekijä esittää **tarkentavia kysymyksiä** sekä tarkastaa, onko lapsella asiakkuutta perhesosiaalityössä tai lastensuojelussa.
- Mikäli vanha asiakkuus on, **ohjataan asiakas omalle työntekijälle.**
- Uusien asiakkaiden kohdalla puhelun aikana sovitaan **aika neuvonpidolle ja osallistujat.**
- **Luurin vastaava työntekijä kirjaa** yhteydenoton sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen, jos perhesosiaalityön työntekijä osallistuu neuvonpitoon.
- **Erillistä ilmoitusta** soittajan **ei** tarvitse tehdä.

3. Neuvonpito:

- Neuvonpito järjestetään **2. viikon kuluessa**, tiistai-iltapäivänä.
- Neuvonpitoon kutsutaan ne henkilöt, jotka ovat **oleellisia** perheen tuen tarpeisiin vastaamisen kannalta.
- Neuvonpidossa tehdään **konkreettisia lupauksia** siitä, mitä osallistujat tekevät lapsen/nuoren tai perheen avuksi ja tueksi.
- Neuvonpidosta järjestetään aina **seurantaneuvonpito**, jossa käydään aina läpi viime kerran lupaukset ja ovatko ne toteutuneet.
- Jatkotapaamisia sovitaan tarvittava määrä.

Missä tilanteessa Luuriin soitto ja milloin ei

Soita Luuriin, kun haluat:

- Järjestää neuvonpidon lapsen asiassa ja huoltajien mukaan heillä ei ole asiakkuutta perhesosiaalityössä tai lastensuojelussa
- Konsultoida perhesosiaalityön työntekijää lapsen asiassa, kun vielä mietit miten edetä tai keskustella esiin tulleesta huolesta.

Luuri ei ole oikea numero, kun haluat:

- Tehdä lastensuojeluilmoituksen lapsesta, jolla on perhesosiaalityön- tai lastensuojelunasiakkuus, eikä tarkoitus ole järjestää neuvonpitoa.
- Saada tietää, onko lapsella asiakkuutta sosiaalipalveluissa tai lastensuojelussa.

Huom! Luuriin soittaminen ei poista lastensuojelun ilmoitusvelvollisuutta!
Kiireellisissä asioissa ole yhteydessä viipymättä Oulun kaupungin sosiaali- ja kriisipäivystykseen p. 044 7

Yhteystiedot ja ajankohdat

- **Tuiran hyvinvointikeskuksen alueella puh. 040 651 5543**. Puhelimeen vastataan arkisin klo 9.00-11.30 välisenä aikana
  - Neuvonpidot tiistaisin klo 13 ja klo 14.30
- **Kaakkurin hyvinvointikeskuksen alueella puh. 040 358 2423**. Puhelimeen vastataan arkisin klo 8.30–11.30 välisenä aikana
  - Neuvonpidot tiistaisin klo 14-16 välisenä aikana
- Jos puhelimeen ei juuri pystytä vastaamaan, puhelimen työntekijä soittaa takaisin seuraavan arkipäivän aikana
- Luuriin vastaa perhesosiaalityön ammattilainen, joka kirjaa puhelun perusteella yhteydenoton sosiaalihuollon tuen tarpeen arvioimiseksi, mikäli neuvonpitoon osallistuu perhesosiaalityön työntekijä
- **Kiireelliset asiat hoidetaan edelleen Oulun kaupungin sosiaali- ja kriisipäivystyksen kautta p. 044 703 6235**

Yhteisövaikuttavuuden viisi edellytystä

Yhteisövaikuttavuusmallin toteutus ja johtaminen

Yhteinen tavoite	• *A Common Agenda* Yhteinen ymmärrys ongelmasta, muutostarpeesta ja lähestymistavasta
Jatkuva arviointi	• *Shared Measurement System* Sovittu palautejärjestelmä osoittaa suunnan, tunnistaa korjaustarpeet ja tukee päätöksentekoa
Toisiaan vahvistavat toimet	• *Mutually Reinforcing Activities* Muotoutuvat jatkuvan arvioinnin pohjalta, mahdollistuvat jokaisen perustehtävässä
Jatkuva vuoropuhelu	• *Continuous Communication* Aktiivinen vuorovaikutus eri toimijoiden kesken vahvistaa motivaatiota ja tavoitteenasettelun toteutusta
Kehittämisen tukirakenne	• *Backbone Support Organization* Taustatukiorganisaatio vahvistaa yhteistä toimintaa ja osaamista tavoitteeseen pääsemiseksi

JOHTAMINEN organisaation kaikilla tasoilla

Yhtäaikainen toteuttaminen kaikissa palveluissa ja kehitysympäristöissä

Kania & Kramer 2011; Schmitz 2012; Stachowiak ym. 2018

Tarpeen tunnistamisesta yhteisen tavoitteen määrittämiseen

Yhteinen tavoite

Jatkuva arviointi

Toisiaan vahvistavat toimet

Jatkuva vuorovaikutus

Taustatukiorganisaatio

Johtaminen

- **Yhteinen ongelma – sirpaleiset ja myöhään tulevat raskaat palvelut**
  - keskeiset toimijat ja sidosryhmät
  - yhteiset seminaarit ja tapaamiset
- **Yhteinen tavoite – lasten ja perheiden toimiva arki monialaisella yhteistyöllä**
  - Millaisin toimenpitein lapsen, nuoren ja perheen varhaisen monialaisen tuen saamista voidaan edistää?
  - Millaisin toimenpitein eri toimijoiden välistä yhteistoimintaa voidaan edistää?
- **Yhteinen toimintamalli – arjen tuki ja palvelut arkeen**
  - jos lapsella ongelmia tai elämäntilanne muuttuu, arjen tuki ensin, menetelmänä LP-keskustelu
  - jos tarve laajemmalle tuelle, kytketään arjen tueksi sote-palvelut, järjestöt ym. yhden kontaktin periaatteella

- *Toimijoiden yhteinen ymmärrys ongelmasta, muutostarpeesta ja lähestymistavasta ratkaista ongelmaa*

Yhdessä sovitut toimet – Yhden kontaktin periaate

Esimerkkinä perhesosiaalityön koordinaatiopuhelin

Yhteinen tavoite
Jatkuva arviointi
Toisiaan vahvistavat toimet
Jatkuva vuorovaikutus
Taustatukiorganisaatio
Johtaminen

- Päiväkoti
- Koulu
- Neuvola
- Oppilashuolto ja kouluterveydenhuolto
- 3. Sektori ja vapaa-aika, nuorisotyö
- Mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Vastaanoton lääkärit ja hoitajat
- Aikuissosiaalityö

Perhesosiaalityön koordinaatiopuhelin

Joka arkipäivä klo 9 -11.30

Neuvonta ja konsultaatio

tai

Arjen tärkeät aikuiset yhteen

Verkosto koolle kahden viikon kuluessa

Verkostotyöskentely LP-neuvonpidon periaattein

Yhteisenä tavoitteena lapsen toimiva arki

OULU

Yhteinen tavoite
Jatkuva arviointi
Toisiaan vahvistavat toimet
Jatkuva vuorovaikutus
Taustatukiorganisaatio
Johtaminen

Valmistelu ja jatkuva vuoropuhelu eri toimijoiden kesken

- **Yhteinen valmistelu ja toiminta**
  - jatkuvan oppimisen periaatteella
- **Henkilöstökoulutus**
  - sovitun toimintamallin johdonmukainen noudattaminen kaikilla eri tasoilla
- **Tiedottaminen ja muu viestintä**
  - aktiivinen, yhteinen ja johdonmukainen viestintä eri suuntiin
- **Sidosryhmätapaamiset esimiesten johdolla**
  - toiminnan muuttaminen on molemminpuolista
  - oma toiminta keskiössä: mitä teen ja kuinka hyvin onnistun siinä

- *Avoin ja säännöllinen vuorovaikutus rakentaa luottamusta, varmistaa keskinäistä tavoitteenasettelua ja vahvistaa yhteistä motivaatiota*

OULU Systemaattinen palautteen keruuprosessi

Yhteinen tavoite
Jatkuva arviointi
Toisiaan vahvistavat toimet
Jatkuva vuorovaikutus
Taustatukiorganisaatio
Johtaminen

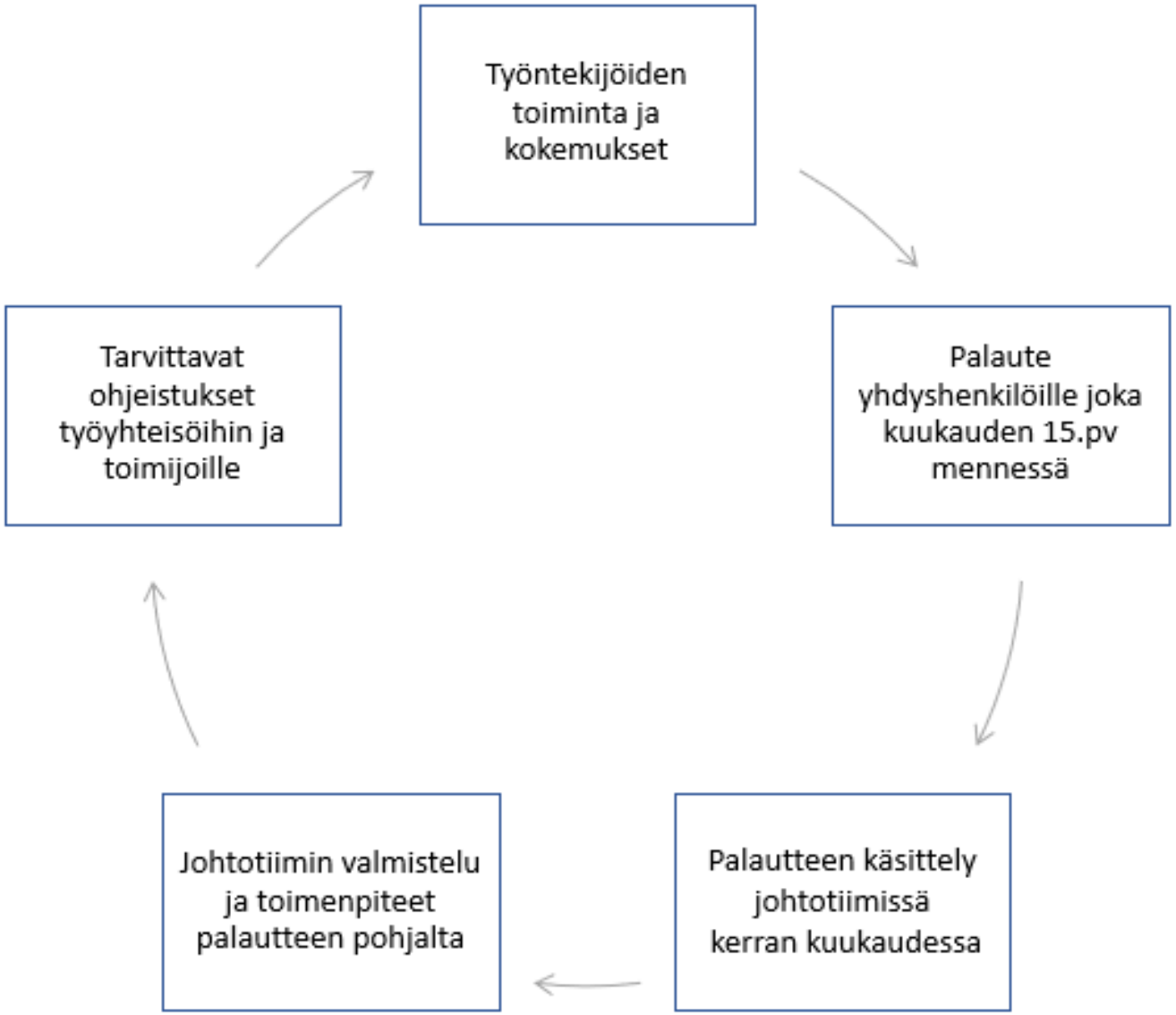

- **Palautteen keruu ja jatkuva arviointi**
  - *Palaute ja arviointi osoittavat tavoitteen suunnassa pysymistä, korjaustarpeita ja lujittaa keskinäistä vastuuta*

Yhteisövaikuttavuus Oulun kaupungin ja ITLA:n yhteistyönä – alueellinen oppimisverkosto 2020 - 2022

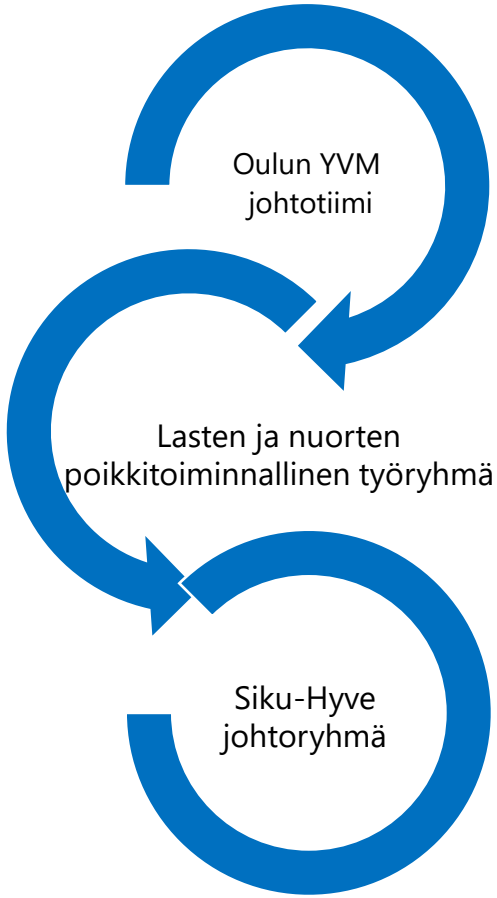

Oulun yhteisövaikuttavuusmallin johtotiimien pj:t ja kehittäjäyhdyshenkilö osallistuvat kuukausittain ITLA:n koordinoimiin oppimisverkostotapaamisiin

Oppimisverkosto jatkuvan kehittämisen alustana - ideana on yhdessä oppia, viedä oppi käytäntöön koeteltavaksi ja oppia lisää

Yhteinen tavoite
Jatkuva arviointi
Toisiaan vahvistavat toimet
Jatkuva vuorovaikutus
Taustatukiorganisaatio
Johtaminen

1. **OULUN KAUPUNKI**
   Kaakkuri ja Tuira
2. **KESKI-POHJANMAA**
   Soite
3. **TAMPEREEN KAUPUNKI**
   Koillinen alue
4. **POHJOIS-KARJALA**
   Siun Sote

Kasvun tuki 1/2021

OULU

Miten systeeminen muutos tapahtuu?

1. Yhteisövaikuttavuuden (CI) viisi edellytystä täyttyvät

   - yhteinen tavoite – yhteinen ymmärrys muutostarpeesta
   - jaettu arviointitapa - sovittu palautejärjestelmä
   - yhdessä päätetyt toimet - muotoutuvat jatkuvan arvioinnin pohjalta
   - jatkuva vuoropuhelu - erityisen tärkeää
   - kehittämisen tukirakenne - vrt paikalliset kehittäjätyöntekijät

2. varhaiset / pienet muutokset
3. systeemitason muutokset keskeisissä organisaatioissa
4. väestötason muutokset

JOHTAMINEN

Kania & Kramer 2011;
Schmitz 2012; Stachowiak et al 2018; Niemelä 2021

Neuvola*, kouluterveydenhuolto, opiskeluterveydenhuolto** 0-17v. 2019-2021

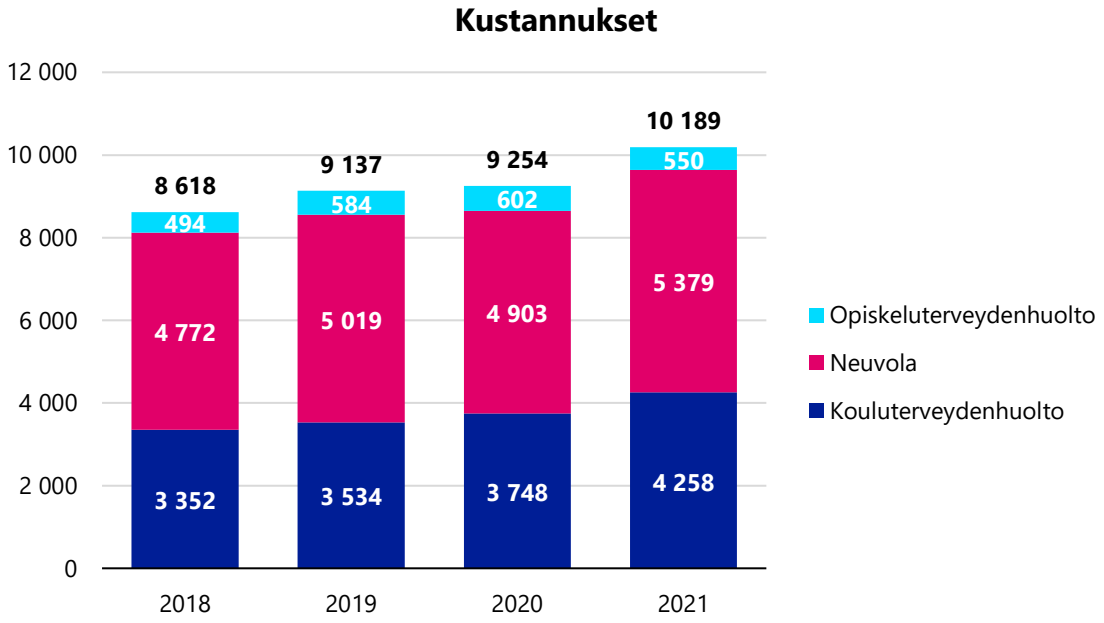

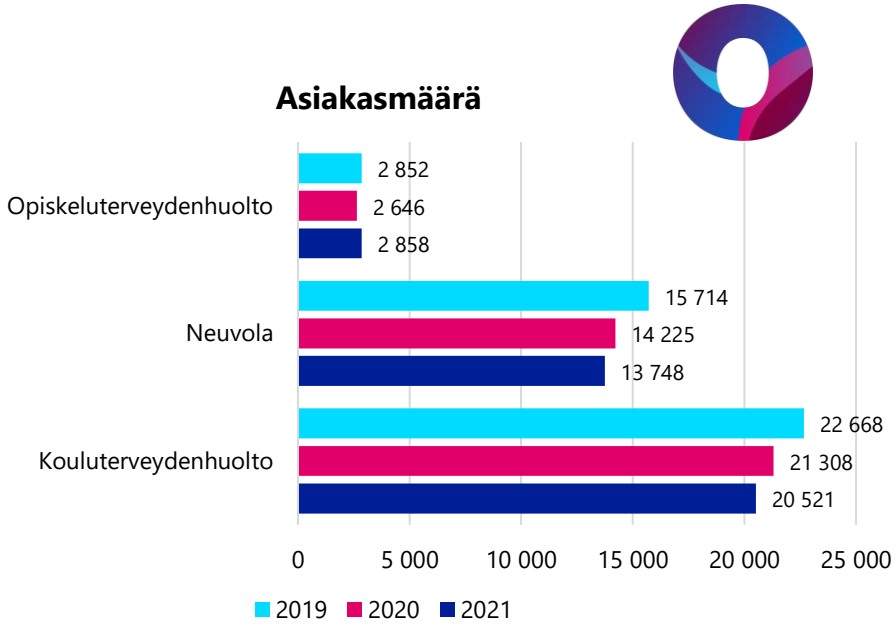

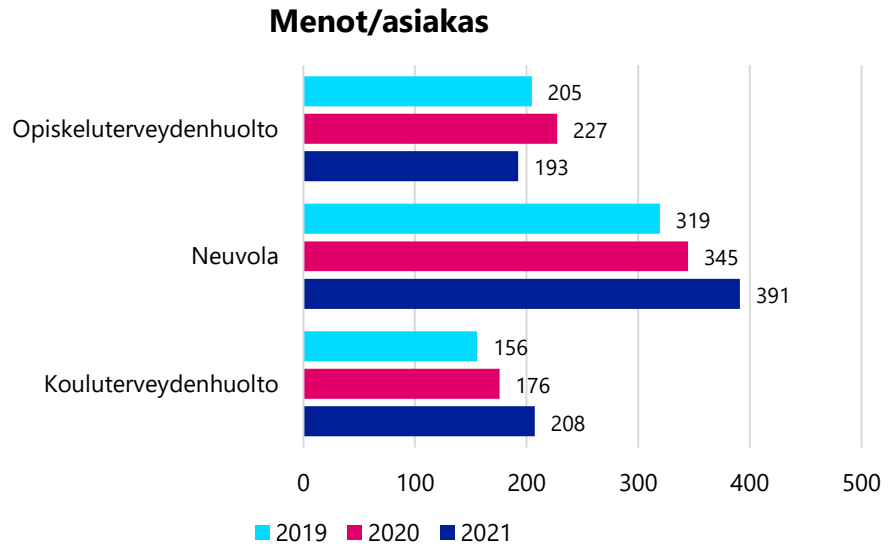

Menot jaetaan käyntien suhteessa, ei huomioida rokotuksia.

Asiakkaiden ikäluokka käyntihetkellä 0-17v, järjestäjänä terveyspalvelut

Henkilökuntaa irrotettu testauksiin, jäljityksiin ja rokotuksiin ja lisäksi lääkäriresurssia on vahvistettu vuoden 2021 alkupuolella.

Neuvolan ja kouluterveydenhuollon kohdalla vuoden 2020 ja 2021 asiakasmäärissä näkyy koronan aiheuttaman palvelun supistuminen, kun henkilökuntaa siirtyi koronatyöhön.

Koronakustannukset:

2020: 373 231 €

2021: 533 693 €

*) sisältää myös asetukseen kuulumattomat neuvolapalvelut, esim. maksuton ehkäisy (16v-)
**) 2021 alkaen AMK-opiskelijat eivät sisälly

Tarkastettujen kouluikäisten %-osuus v. 2018-2021

Ajettu ajalla kesä-toukokuu

Kouluikäisen väestön ja tilastoitujen spat-merkintöjen suhde

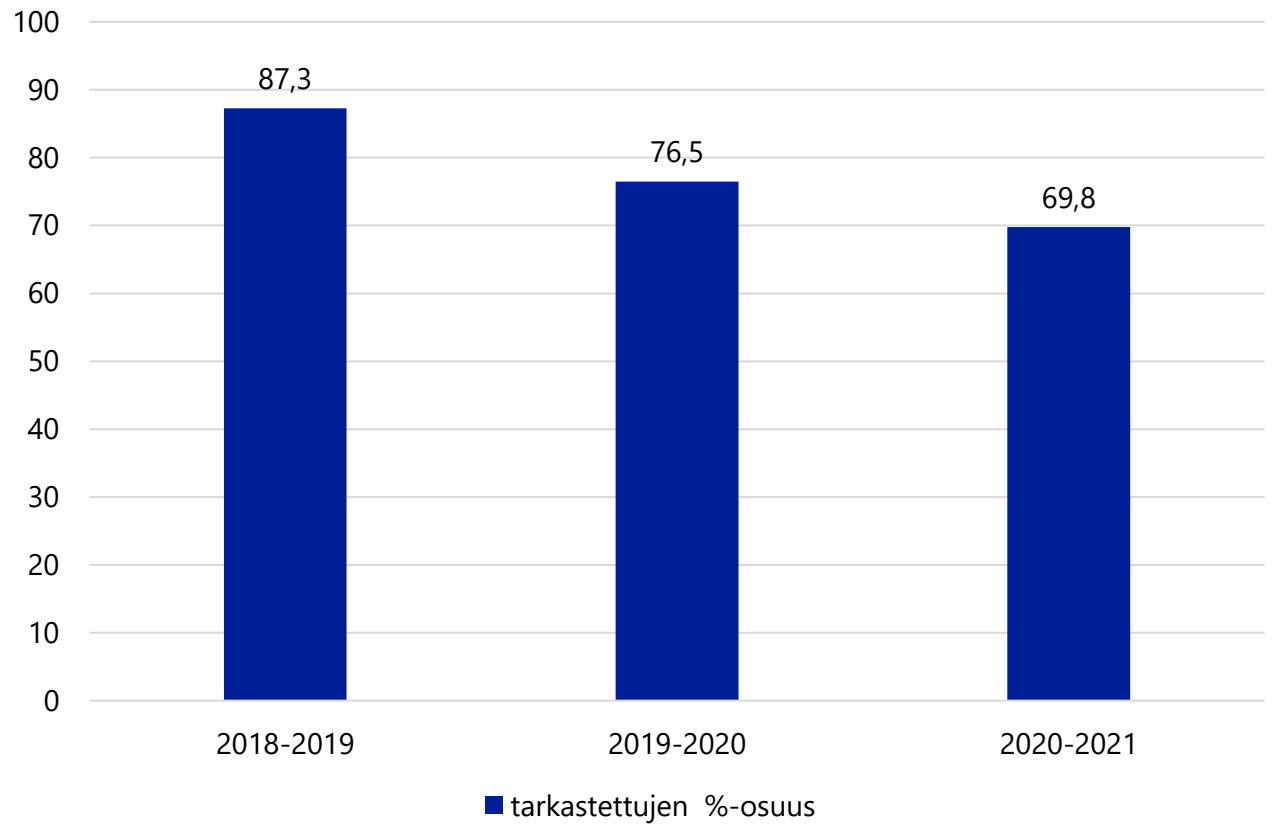

HYVINVOINTIPALVELUT

Skenaariokuva ja taloudelliset tavoitteet

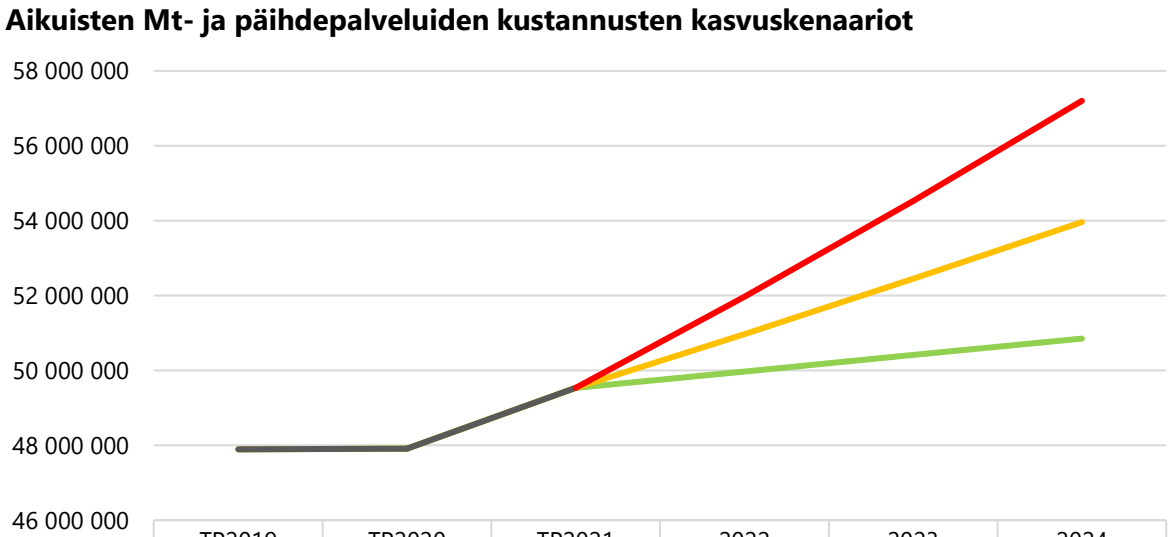

	TP2019	TP2020	TP2021	2022	2023	2024
0-kasvu €/18-64v. +0 %	47 896 328	47 910 664	49 537 686	49 976 405	50 415 124	50 853 463
Tavoitetaso €/18-64v. +2 %	47 896 328	47 910 664	49 537 686	50 975 933	52 451 895	53 966 102
TP2019 kasvu €/18-64v. +4 %	47 896 328	47 910 664	49 537 686	51 975 461	54 528 998	57 203 230

AIKUISTEN MT- JA PÄIHDEKETJU	TP 2019	TP 2020	KS 2021	TP 2021	KS 2022
Menot, 1 000 €	47 896	47 911	48 235	49 538	51 148
Menot, muutos, 1 000 €	2 222	14	324	1 627	1 448
Menot, muutos %	**4,9 %**	**0,0 %**	**0,7 %**	**3,4 %**	**2,9 %**
18-64 v. väestö	128 070	129 378	129 611	130 642	131 473
18-64 v. väestö muutos	1 025	1 308	233	1 264	1 166
18-64 v. väestö muutos %	**0,8 %**	**1,0 %**	**0,2 %**	**1,0 %**	**0,9 %**
€/18-64 v.	374	370	372	379	389
€/18-64 v. muutos	14	-4	2	9	8
€/18-64 v. muutos %	**4,0 %**	**-1,1 %**	**0,5 %**	**2,4 %**	**2,0 %**

TAVOITE: Asukaskohtainen menojen kasvu enintään 2 % vuonna 2021.

Tavoitteen mukainen ketjun kokonaiskustannusten kasvu on n. 1,4 M€ vuoden 2021 tilinpäätösennusteeseen.

Vuoden 2021 toteutunut asukaskohtainen kasvu 2,4%.

Kasvun syitä:
Keskustan alueen Mt avotyöntekijöiden siirtyminen mielenterveyspalveluihin v. 2021.
Lääkemenot - syksystä 2021 alkaen C-hepatiittihoidot.

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut

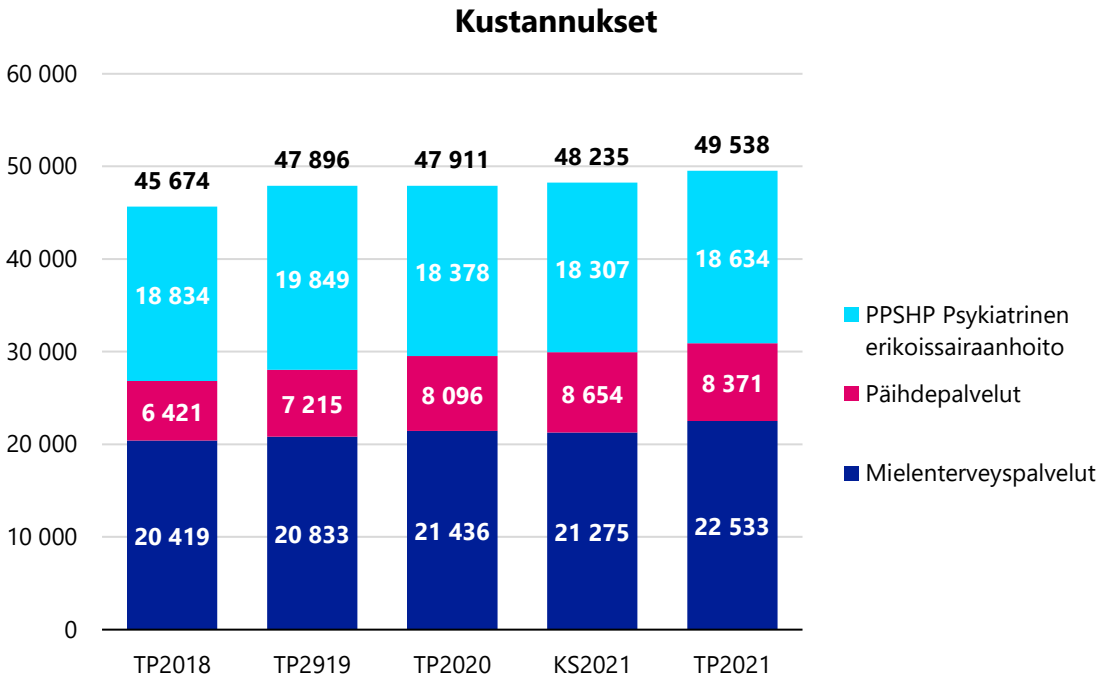

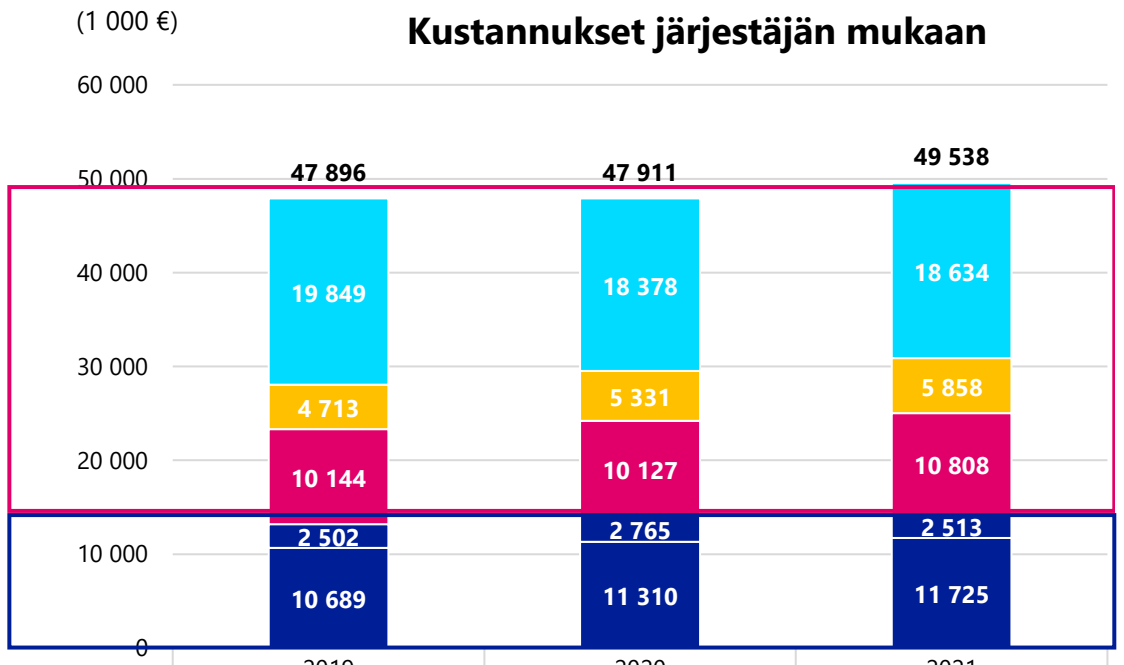

	2019	2020	2021
Yhteensä	47 896	47 911	49 538
Terveyspalvelut PPSHP Psykiatrinen ESH	19 849	18 378	18 634
Terveyspalvelut Päihdepalvelut	4 713	5 331	5 858
Terveyspalvelut Mielenterveyspalvelut	10 144	10 127	10 808
Sosiaalinen hyvinvointi Päihdepalvelut	2 502	2 765	2 513
Sosiaalinen hyvinvointi Mielenterveyspalvelut	10 689	11 310	11 725

Terveyspalveluiden osuus ketjun kuluista 35,3M€ (71%).

Sosiaalipalveluiden osuus ketjun kuluista 14,2M€ (29%).

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut

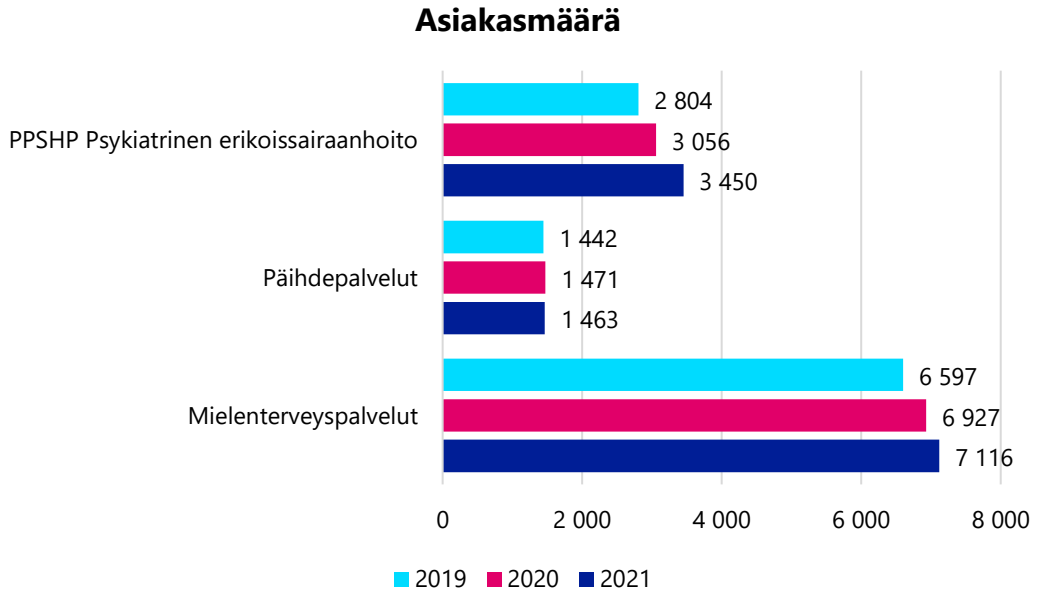

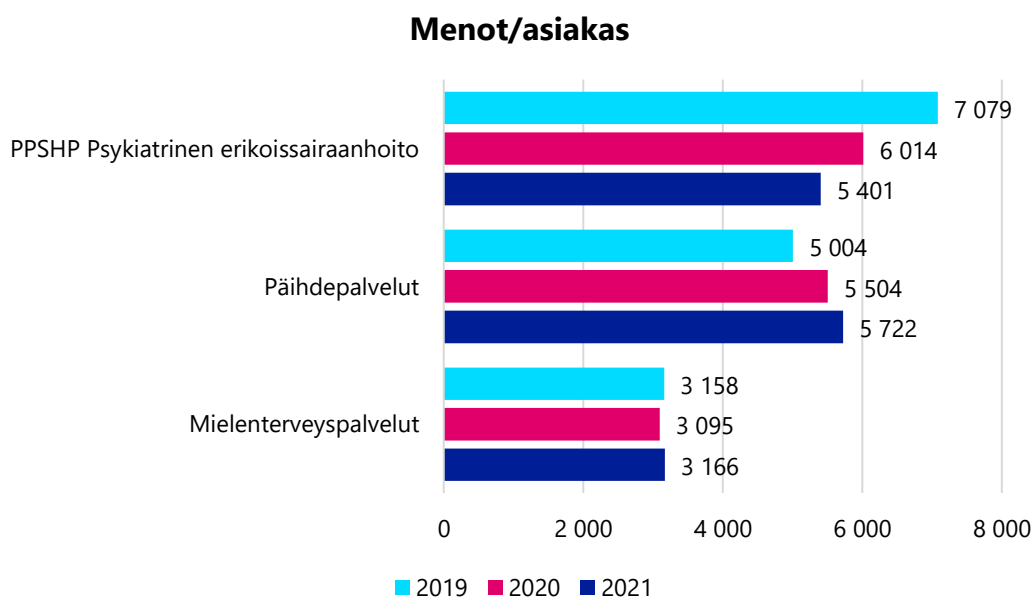

Asiakaskohtaisten menojen kasvu:
PPSHP ESH: -10,2%
- HUS nettiterapia-asiakkaat 785. (kasvua 59%, 292 kpl)

Päihdepalvelut: +4%
- Lääkemenot ja hoitotarvikemenot kasvaneet.

Mielenterveyspalvelut: 2,3%
- Keskustan alueen Mt avotyöntekijöiden siirtyminen mielenterveyspalveluihin 5/2021.

Psyk. sairaansijojen käyttö, PPSHP ja välitetyt ostopalvelut

		1-12 2019	1-12 2020	1-12 2021
Käytössä olleet sairaansijat	Psykiatria	94	88	84
	Nuorisopsykiatria	10	11	13
	Lastenpsykiatria	4	6	6
	Yht.	108	104	103
Asiakkaat	Psykiatria	836	772	804
	Nuorisopsykiatria	136	137	160
	Lastenpsykiatria	55	61	58
	Yht.	1 015	958	1 004
Kustannukset, 1 000 €	Psykiatria	17 675 498	16 572 528	16 064 351
	Nuorisopsykiatria	3 100 654	3 164 811	3 912 150
	Lastenpsykiatria	1 668 830	2 189 347	2 089 116
	Yht.	22 444 982	21 926 686	22 065 617

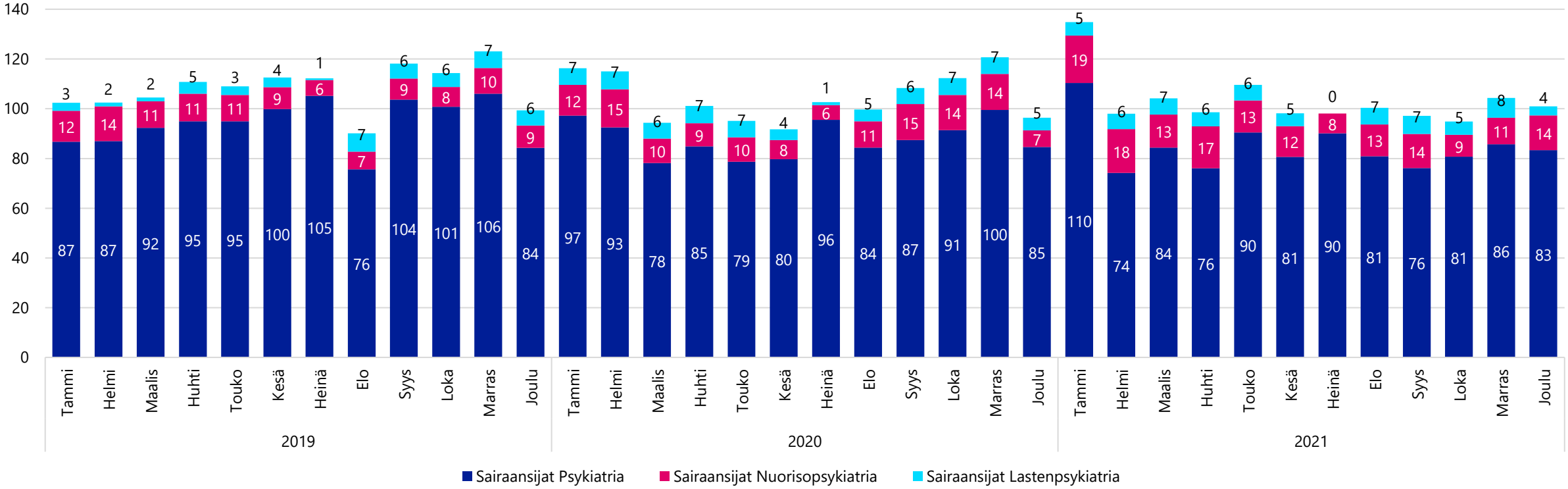

KIITOS